T

Prim
Evan
blig

Ex A
PP.P
C

in g
ad

I
Typi

R

TRACTATUS
DUPLEX

Primus: Status Religiosi notionem, ejusq; Evangelicam perfectionem; Alter: de obligatione Regulæ, & Constitutionum Regularium

DISSERENS.

Ex Asceticis, verè aureis operibus RR. PP. PETRI DIERKENS, & DANIELIS CONCINA S. Ords Prædicatorum Theologorum

EXCERPTUS.

in gratiam novellæ Religiosæ Juventutis ad proficiendum in spiritu eidem pro speculo

PROPOSITUS.

Typis Clari Montis Częstochoviensis diebus Julij Anno Dñi 1765.

REIMPRESSUS.

Porro:
Polonæ Thebais illuſtri Aſcetæ,
Menſæ Nazaræ Alumno,
Aulæ Mariano-Regiralis Cæleſti
Tullio, voce populi
Beato!

STANISLAO
OPOROVIO

CumPublica Diſputatione ex Tractatibus
de Jncarnatione & Sacramentis

Præſidente R. P. SEBASTIANO WI-
CHLINSKI *Ordinis S. PAULI Proto-
Eremitæ AA. LL. & Phliæ Doctore, SSæ
Theologiæ Profeſſore actuali.*

Satisfaciente obiectis:

R. F. Theophilo Genar *eiuſdem Inſti-
tuti, Prvæ Croaticæ Profeſſo, 3tij Anni The-
ologo in Rupella* Diebus Aprilis Anno
Dñi. 1766.

DICATUS.

Aug. 7458

DEDICATIO

SAcramentum Jncarnationis, famoſa *Tua* Sanctitas pandit, Jnſtituti Proto-Eremitici gloria: *Dive STANISLAE OPOROVI!* Pandit inquam: cum ſub *Tuo* Patrocinio, utriuſq; Tractatûs Divinæ Subtilitas, in ſublime Diſputationis prodit. Jndiſputabilis quidem eſt (utpotè Jncarnatæ Sapientiæ æternus in tempore partus) verùm cùm *Tua* Glorioſè Athleta, inter mortales vita, genuinum Sacramentum abſconditum fuerit, hinc Studium puriſſimæ Cœleſtis Magiſtri doctrinæ, Univerſo Clariſſimorum Virorum Collegio, hodie communicas ſpeculandum. Dixeram, *Vitam Tuam Sacramentum abſconditum eſſe;* nec immerito: hæc etenim floridi palmeti Eremi Paulinæ, humi-

li umbrâ presſâ, Orbi eminere, ac radi-re nequibat. Interim quis, qualis, quantusve, hic *Divinus Hector* fuerit? Claſſico Veſtro Auditorio, ex Thebæis deſertis, vocale reſonet Echo. Vix Staniſlaum Lucinæ jubilans ſuſceperat ſinus, jam Angelicâ puritate, fidelem Sacramentorum Miniſtrum ſe futurum, ac genuinam eorundem innocentiæ coloribus adumbratam ideam, effigiaſſe in ſemetipſo cernebatur. Originalis quidem culpæ, neſcius guſtaverat toxicum, aſt quàm primùm *Baptiſmales* ex Diſpenſatorio Cœleſti efficaciſſimas ſumpſiſſet guttas, ubi ſemel infelix ejecerat virus, ignoravit deinceps mortalitatis vindicias. Balneum adhibuit Probaticæ piſcinæ, ut *Pœnitentiali* purificatus lavacrô, dealbatus Eremitico & Angelico cætui apparuiſſet candidatus. Fontem lacrymarum aperuit, ne in deſerto Aſcetico, Cœleſtium illuſtrationum lymphâ caruiſſet. Et felici omine: *Confirmatur* etenim gratiâ ſuperni Numinis, ut Sacro Altari duplicatus adſtaret Miniſter, *reficiens*, & *reficiendus*; novuſq; alter

Mel-

Melchiſedech, in oblatione *Panis* & *Vini* celebraretur. Multiplici jam radiantem ſplendore probitatis, *Unxit* Spiritus Domini, ut mortem quàm per *Sacramenta mortuorum* ſemel extinxerat, novamq; vitam per *vivorum* hauſerat, eandem *Connubiali* quaſi *vinculô* indiſſolubiliter in ſe ſociaret, ut ſic omnium activè, & paſſivè fidelis diſpenſator probaretur. En ecce! Doctiſſima Theologorum Univerſitas, initians primò Auguſtiſſimi operis Divini Alumnus, genus ſuæ perfectionis aſſerit, dùm perbellè elucidat ad ſuſceptionem Myſteriorum Cœleſtium, vitâ ſuâ myſticum Sacramentum in animæ ſuæ ſubjecto, velut præſtantiſſimum Ectypon copiaſſe. Verùm:

Porrigit & aliud nobis Sacramentum, *Incarnationis* videlicet: dùm ejuſdem in Alma Univerſitate Cracovienſi, celebrem ſe exhibuerit Profeſſorem, unde velut ex floridiſſimo Vireto, glorioſam reportavit lauream, eâdem Paulinam Palmam coronaturus, ut hôc Regali Jagellonico diademmate ſuperbâ, fortiuſque preſſâ,

in ſuo Staniſlao, Militanti, & Triumphanti Eccleſiæ, dulciſſimos fructus germinaret. Nec ſpes in herba: alter redivivus Joannes prædicans Baptiſmum pænitentiæ, in vaſtiſſimis deſertis Cœnobiarcho-Eremiticis, vocaliſſimus in Exedris *Eccleſiaſtes Oporovius*. Prius tamèn experimentalis Philoſophiæ (licet jam laureatus) diſciplinis imbui debuerat, ut eò facilius, petroſa corda Auditoris emoliri artem calleret, tamq; fortis reſiſtentiæ contra potentiam obedientialem ſupremo Numini debitam, peroptimam ſciret aſſignare rationem. Dogmatiſare optimè noverat, hic *Incarnatus Angelus*, cum imperceptibiles profunditates, dogmatibus perfectionis, ac amoris Divini flammis, illuſtrare, ac enucleare clariſſimè ſingulis, quod docuerat, ſtuduerit: unde in tantum dogmatum integritatis conſcientiæ, evaſerat Doctorem, ut cum omne mortificationis, nec non ampliandi meriti genus, articulum fidei Religioſæ probaverit, a Laurea, ad immarceſcibilem Coronam evocatus. Et quia â morte ad vitam revocando, (per

tri-

trium resuscitationem) Magistrum immortalitatis, se esse Divinum probaverat, luculentissimè, solus fastis æternitatis Beatæ, meruit adnotari.

Jam ergo gratulabundi Tuo Honori, & felicitati æternæ applaudimus Clientes, ast supplices ingeminamus, ut: *Te* protegente, jubilans in sua concordia Patria, pro sua integritate, a *Te* Angelico Oratore, non verba, sed lilia ante Majestatem Supremi Tonantis suscipiat; Genitrix Coronatorum, Jnfulatorum, Mitratorum Laureatorumq; virorum Universitas, vendicet sibi a *Te* redolentiam famæ & gloriæ; Eremus Paulina, ex mirâ meritorum varietate, â prodigijs in Mari, terraq; desumptorum, laudis æviternæ svávem sibi excitet clangorem; soli Rupellanæ Theologicæ facultati, a *Tuo* Nomine honorem desumenti, in Præsuleâ petrâ Martyriô cruore illustri, venerationi *Tuæ* perpetuæ, gratitudinis tributum indelebiliter restat incidendum. Dixi.

CONCLUSIONES
THEOLOGICÆ.
Speculativo Dogmaticæ.
De
Myſterio Jncarnationis & Eccleſiæ Sacramentis.
Menti Divi THOMÆ Doctoris Angelici
CONFORMES.

1ma. ESTò Jncarnationis poſſibilitas rationis naturalis, poſitiva tranſcendat principia, eam tamen rationi naturali minimè repugnare negativè probamus. *2da.* Ac in IESU Nazaræno jam completam ex veteri teſtamento contra Judæos efficaciter demonſtramus. *3tia.* Eam porrò ſimpliciter fuiſſe neceſſariam ex ſuppoſitione, prætandæ condignæ ſatisfactionis, pro mortali peccato aſſerimus. *4ta.* Præciſô autem Adæ peccato, Chriſtus

vi

vi præsentis Decreti, minimè venisset. 5*ta.* Cujus adventum quoad aliquas tantum circumstantias Patribus antiquis, velut causæ meritoriæ, tribuimus. 6*ta.* Opera verò meritoria, & satisfactoria Christi, utpotè ex se valoris infiniti, simpliciter fuerunt, non modò condigna, ac juxta rigorosæ justitiæ leges facta, imò & superabundans in actu primo, solutio pro peccatis totius Mundi. 7*ma.* Undè his operibus, promeruit sibi Christus gloriam accidentalem, non verò essentialem: cujus meritis & nos, quidquid supernaturale habemus, libenter tribuimus. 8*va:* Duplicem in Christo naturam in unitate personæ, physicè & realiter conjunctam, contra Eutychetem, & Nestorium defendimus. 9*na:* Simulq; etiam quamlibet naturam creatam, sive ab una, sive ab omnibus Personis Divinis, simul esse assumptibilem. 10*ma:* Humanitatem Christi vi solius unionis hypostaticæ, spectatâ etiam absolutâ Dei potentiâ, fuisse impeccabilem, tanquàm certissimum judicamus. 11*ma:* Christus non habuit præceptum rigo-

goroſum moriendi; & ideò libertatem ejus cùm impeccabilitate, optimè conciliamus. 12*ma*: Humanitas Chriſti fuit Sancta, Sanctitate ſubſtantiali, & increata Verbi, ratione Divinitatis. 13*tia*: Præter hanc tamen ſubſtantialem, habuit quoq; accidentalem, nempe: gratiam habitualem. 14*ta*. Chriſtus à primo inſtanti ſuæ conceptionis, per ſcientiam beatam, cognovit in verbo omnia, præterita, præſentia, & futura: non tamen omnia poſſibilia. 15*ta*. Eſſentiam *Metaphyſicam* Sacramentorum conſtituimus, in ſigno rei Sacræ, perfectè ſanctificantis homines. 16*ta*. Eſſentiam verò *Phyſicam* Sacramentorum *novæ Legis*, in determinatis à Chriſto rebus, & verbis, tanquàm materiâ & formâ collocamus. 17*ma*. Jntentionem autem generalem faciendi quòd facit Eccleſia, ab intrinſeca Sacramentorum conſtitutione excludimus. 18*va*: Eam tamen ad minus virtualem, velut conditionem *ſine quâ non*, in Miniſtro Sacramentorum requirimus. 19*na*: Cujus error ſpeculativus, & prava Jntentio, dummodo adſint

cæ-

cætera requiſita, non invalidat Sacramentum. 20ma: Jn ſuſcipientibus autem Sacramenta, ſi ſint rationis compotes, intentionem habitualem ſufficere dicimus. 21ma. Omnia Sacramenta novæ Legis ſine obice ſuſcepta, inſtrumentaliter, phyſicè, & quidem in gradu diſpoſitioni ſuſcipientis proportionato, cauſant gratiam ex opere operato. 22da. Quodſi quodcunq; ex illis cùm fictione, validè ſuſceptum fuerit, hâc recedente, effectum gratiæ producet. 23tia: Secundus Sacramentorum novæ Legis effectus eſt, Character indelebilis, ad ſecundam qualitatis ſpeciem, nempe potentiam reductivè pertinens: cui pro ſubjecto immediato, intellectum practicum aſſignamus. 24ta: Sacramentum Euchariſtiæ, eſſentialiter conſiſtit in ſpeciebus Sacramentalibus, & formâ Conſecrationis, ut connotantibus in obliquo, veram & realem præſentiam Corporis, & Sanguinis Chriſti. 25ta: Aqua vino mixta, niſi prius vini naturam induerit, non convertitur in Sangvinem Chriſti. 26ta: Jn conſecratione calicis ad

ef-

essentiam formæ, probabilius pertinent tantum illa verba: *Hic est Calix Sanguinis mei*, reliqua verò, solùm ad integritatem ejus. 27*ma*: Actio transsubstantiativa, quâ Christus ponitur sub speciebus, est vera productio ipsius, quoad modum existendi Sacramentaliter. 28*va*: Æqualem Gratiam participat Laicus, sub una specie, & Sacerdos sub utraq; communicans, Si uterq; sit æqualiter dispositus. 29*na*: Jncruentum Missæ Sacrificium, quod essentialiter in sola Consecratione consistit, in actu primo, est valoris simpliciter infiniti. 30*ma*: Eo tempore Christus Sacramentum Baptismi instituit, quô in Jordane à Præcursore suo baptisatus est. Et hæc:

Ad

Majorem DEI Gloriam.

FACULTAS

R. A. P. PROVINCIALIS.

PErmitto, ut imprimatur hic Brevis Tractatus de obligatione Regulæ & Constitutionum in Religiosis Ordinibus, suppositis supponendis. Datum Tornaci 4. Maji, 1667.

Fr. BONAVENTURA de MARIVOORDE, Provincialis per inferiorem Germaniam Ordinis Prædicatorum.

FACULTAS REIMPRIMENDI
Censoris Diœcesani.

PRæsens libellus jam Anno 1667. 11. Julij approbatus, & Anno 1731. Coloniæ impressus, ut iterum reimprimi possit, do facultatem.

M. CASIMIRUS STĘPLOWSKI S. T. Doctor & Professor, Librorum per Diœcesim Cracoviensem Censor Die 17. Aprilis 1765.

Qui spernit modica, paulatim decidet. Eccl. 19.

Ubi statuta non observantur, talis Religio est sicut pomarium undequaque apertum, quod fructus suos, non proprietariis, sed viatoribus fructificat & reddit. S. Fr. de Sales. l 2 epi. 1.

S. Antoninus loquens de quibusdā Religionibus deformatis, ita ait: *Præfatæ Religiones, quæ cum magno fervore & vitæ sanctimonia initium habuerunt, minima negligentes traditionum paternarum, in processu temporis paulatim defluxerunt, & exinanitæ sunt usque ad fundamentum in eis.* 2. part hist. cap. 15 §. 2.

Si parvi pendas Constitutiones & ordinationes sacræ Religionis, quantumvis parva sint, Monachus non es. Blos. in spec. Monach.

Sic minora, imo minima servemus cum nobis possibili, sicut majora & maxima; dicit enim Scriptura: Qui negligit modica, paulatim decidet. Diony. Carth. ser. 6. de Dom. 3.

Qui parva sine scrupulo cōscientiæ admittunt, insensibiles effecti, se sanos existimant, mala sua plangere, & vitam corrigere ignorant - - - - & quamvis parva vulnera videantur, quia tamen nec cavent, ne ea suscipiant, nec postquam susceperint, debitā curā adhibent, omnino mortifera redduntur. Dac. Abb. in 5. T. Bibl. Patrum.

❀❀❀)(✝)(❀❀❀

RELIGIOSO LECTORI.

Cùm juxta Doctrinam Angelici Doctoris, & communem Religiosa professio obliget profitentem, non quidem ut de facto sit perfectus, sed ut semper tendat ad perfectionem charitatis & aliarum virtutum: & quia nonnihil obscurum videtur, in quo consistat ista tendentia, & quomodo, & quantum obliget; hinc varii Religiosi anguntur, quid facere debeant, ut huic obligationi satisfaciant. Declaro in hoc Tractatulo hanc tendentiam consistere in perfecta observantia Votorum, Regulæ & Constitutionum. Quantum verò obligent vota, omitto hîc tractare, quia de hoc egi sufficienter Tract. 1. Exercitior. spirit. cap. 8. *de obligatione verò Regulæ & Constitutionum ibidem tractavi, sed breviter. Verùm cùm illa res sit magis obscura, & multum ab ea dependeat bonum Religionis, requirit ampliorem declarationem, quam expono per hunc Tractatulum, idque in Regula & Constitutionibus Ordinis PP. Prædicatorum, quæ*

obligant ad ſolam pœnam & ad nullam culpam niſi propter præceptum vel contemptum: in quibus caſibus à fortiori obligantur illi Religioſi, quorum Regula & Conſtitutiones obligant ſub peccato. Cùm verò laxiores aliqui Religioſi intelligant Regulam & Statuta ſui Ordinis non obligare ad aliquam culpam, vel in aliis Ordinibus ad ſolam culpam venialem, arbitrantur eſſe negotium parvi momenti liberè & frequenter illa tranſgredi, quod tamen valde magnum eſt, periculoſum, & ruina Religionum, prout in ſequentibus fusè demonſtro; ſperans fore ut per hoc confirmentur boni Religioſi in cuncta obſervantia, laxiores verò intelligentes grande periculum ſuæ ſalutis tempeſtivè reſipiſcant.

Cùm verò materia hujus Tractatûs ſit magni momenti, & ab illa maximè dependeat bonum Religionis, & concernat æqualiter omnes Religioſos Ordines, eam typis committere nolui, niſi priùs illam ſubmiſiſſem accurato examini doctiſſimorum Virorum & S. T. Profeſſorum in Univerſitate Lovanienſi & ſingulis Ordinibus, quorum cenſuram his adjunxi. Opto, ut DEUS det incrementum, & abundè fructificet!

TRACTATUS BREVIS

De Obligatione Regulæ & Conſtitutionum in Religioſis Ordinibus.

CAPUT I.

De Paradiſo terreſtri præfigurante Eccleſiam Novi Teſtamenti, eius pulchritudine & defectu.

PLantavit DEUS Paradiſum voluptatis à principio, produxitque de humo omne lignum pulchrum viſu, & ad veſcendum ſuave, & ornavit illum omni pulchritudine, quæ ad oblectationem poſſet deſervire: & fluvius egrediebatur de loco voluptatis ad irrigandum Paradiſum, qui inde

dividitur in quatuor Capita, Geon, Phison, Tygrim, & Euphratem. Et posuit in eo hominem, quem formaverat, rectum, & perfectum in anima & corpore, ornatum omni scientiâ, gratiâ & virtutibus, inexterminabilem & immortalem, ut DEUM Conditorem suum ex toto corde, & super omnia diligeret. Et in recognitionem tantorum beneficiorum imposuit illi hoc unicum præceptum: *Ex omni ligno Paradisi comede, de ligno autem scientiæ boni & mali ne comedas, in quocumque enim die comederis ex eo, morte morieris.* Sed invidiâ diaboli, qui homicida fuit ab initio, mors intravit in Orbem: nam homo, qui obediendo DEO poterat esse immortalis & beatus, suggestione diaboli per inobedientiam recessit à DEO Creatore suo, audivit serpentem veneficè incantantem, perdidit DEUM, perdidit se, perdidit Paradisum, immortalitatem, & totam posteritatem innumeris subjecit miseriis. Hæc in lege naturæ, in qua omnia erant magis corporalia & figuralia.

§.

§ *Primus.*

De Eccleſia Novi Teſtamenti, ſancta & ſpirituali, & Religioſo ſtatu in ea inchoato, à Chriſto Domino & Apoſtolis.

2. AT in Nova Lege, ſpirituali, & veritatis, plantavit quoque DEUS Paradiſum voluptatis, ſed longè perfectiorem, & pulchriorem, Eccleſiam ſcilicet Novi Teſtamenti, totam in ſpiritu & ſanctitate. Jn ea poſuit Unigenitum ſuum, novum Adamum, ut eſſet caput & exemplar membrorum, & per ſanctiſſimam vitam & obedientiam uſque ad mortem reduceret Adami Poſteros ad DEUM, à quo per inobedientiam receſſerant. Jnſuper plantavit in illo Paradiſo vineam electam, Angelicum ſcilicet ſtatum Religionis, ſelectam illam Eccleſiæ partem, florem, & pretioſiſſimum lapidem inter Eccleſiæ ornamenta, hortum illum fortiſſimè concluſum, Paradiſum deliciarum, ſanctitatis domum, ſcholam virtutum, bellatorum ſtationem, Cœlum terrenum, cujus umbra cooperuit montes,

cujus propagines extensæ à mari usque ad mare, & Christus in medio ejus est fons irrigans radices ejus, & eam fœcundissimam reddens. Ipse primus vitæ Religiosæ fundamenta posuit in Palæstina, & ibidem vixit in suprema obedientia, factus Patri obediens usque ad mortem Crucis: Quod præceptum ingrediens mundum lubens à Patre acceptavit, in virginea castitate, in summa & tanta paupertate, ut non haberet, ubi caput suum reclinaret. Cujus ad exemplum Apostoli suum Magistrum imitati sunt. Similiter varii illorum discipuli.

§. 2.

Quomodo floruerit, ad diversas mundi partes extensus fuerit, & de flore & fructu quatuor Ordinum Mendicantium.

3. EXinde eam transtulit in Ægyptum: ubi primos Monastices Magistros posuit Antonios, Hilariones & plures hujusmodi sanctitatis Heroes. Sub quorum disciplina quandoque tria, quandoque quatuor millia uni Patri subfuerunt, & Religiosissi-

osissimè vixerunt; homines ex diversis generibus & regionibus nati, ad tantam identitatis sinceritatem coaptati sunt, ut una anima in multis corporibus conspiceretur. Qui infirmus erat corpore, multos habebat affectu ægrotantes. Qui animâ ægrotabat, multos habebat sanantes. Lites & contentiones aberant. Communis charitas omnia communia faciebat, victum, vestitum, labores, orationes & coronas. Hujus vineæ Ducem posuit *Augustinum* in meridie; in Occidente *Benedictum*; in Oriente *Basilium*; in Aquilone alios. Hi omnes in tanta sanctitate vixerunt, ut in Ordine *S. P. Augustini* recenseantur homines Sanctitate clari sexdecim millia & ducenti. Sub Regula *S. Benedicti* referantur canonizati quadraginta quatuor millia, & viginti duo. Quorum quinque millia, quingenti, & quinquaginta quinque vixerunt in uno Cassinensi Monasterio, & ibidem sepulti sunt. Jn Cisterciensi, Præmonstratensi, & Carthusiensi, quasi innumeri in maxima sanctitate floruerunt. Jmò tunc passim omnes Sancti.

4. Tandem divisus est fons ille Paradisi in quatuor capita, sive flumina, quæ egrediebantur de Paradiso ad irrigandam universam terram. Hi sunt quatuor Ordines Mendicantium, qui in spiritu Apostolorum incipientes, progressi sunt per universum Orbem, promulgârunt Evangelium Christi, per mare, per terram, per ignem & gladios, dantes animas suas, ut perditas oves adducerent ad ovile Christi, & innumeras animas doctrinâ sanâ, exemplari vitâ, signis & miraculis extraxerunt è diabolica captivitate, & lucrati sunt Christo. Tantus erat zelus erga salutem animarum, ut in quodam numerosissimo Generali Capitulo Ordinis *S.Dominici*, in quo, nomine Summi Pontificis petebatur, si essent aliqui parati ad prædicandum Evangelium Christi in terris infidelium? Ad unum omnes responderunt se paratissimos. Hi omnes vivebant religiosissimè, in magna sanctitate, in observantia votorum, Regulæ & Constitutionum exactissimi. Jn maxima austeritate & mortificatione corporis, per jejunia,

fla-

flagella, catenas ferreas, cilicia, &c. Hi sunt viri Apostolici, æquui fortes & varii, qui rhedam Evangelicam deduxerant in universum Orbem. Hæc est florens illa vinea, quæ dedit odorem suavissimum cunctis populis. Hæc sunt ligna plantata in Paradiso producentia fructus honoris & honestatis.

Sanctissimæ Virgini *Theresiæ* revelatus fuit latissimus campus, quem *S. P. Dominicus* cum maximo exercitu Sanctorum Filiorum occupabat, qui omnes heroicè decertârant contra Hæreticorũ antesignanos, & principes eorũ dæmones infernales. Quorũ nomina scripta erant in vasto volumine, quod eidem Virgini tradebatur. Non minora referuntur in Chronicis *Seraphici Ords*, ac *Montis Carmeli*, in quibus floruerunt doctrinâ & sanctitate præstantissimi Viri sine numero.

§. 3.

Invidet diabolus, quærit diversa media destruendi hanc spiritualem Vineam, & longo tempore non potuit.

5. AD talem phalangem ipse diabolus accedere metuebat, vincere desperabat,

ſe perdere cernebat. Ea propter antiquus ille ſerpens, & callidus tentator, qui primum Paradiſum deſtruxerat, variis modis tentavit ingredi hortum hunc concluſum, nec potuit. Quid tandem fecit? Convocavit omnes principes tenebrarum, inivit conſilium cum ſuis, quâ viâ id perficere poſſent. Unus inter illos cæteris callidior ſuggeſſit, ut viventibus *Dominico* & *Franciſco* quieſcerent à laboribus ſuis: futurum poſt mortem illorum ut multiplicatis cœnobiis reciperent ad Ordinem nepotes ex affectu carnali: adoleſcentes ſine zelo perfectionis, delicatos & aſſuetos deliciis: Nobiles, ambientes dignitates: Doctores, arrogantes ob doctrinam: ac tandem pro conſervatione Ordinis cogerentur recipere quoſvis: ac proinde tepeſceret tunc zelus, frigeſceret charitas, flacceſceret obſervantia; & ita facilè poſſent intrare hortum iſtum, pro tunc nimis fortiter concluſum, & vineam hanc electam devaſtare. Placuit conſilium omnibus, expectârunt oportunum illud tempus, & immiſerunt vulpecu-

las

las diversas in vineam istam, ut eam validè demolirentur: incipientes à minimis, ne nimis paterent ipsorum insidiæ, & sic via disponeretur ad majora. Nam callidus hostis ita decipit, cùm nobis persuadet, parva non magni facere, inquit *S. Anselmus*, sciens, ubi parva negliguntur, quòd totus Ordo paulatim dissipatur & destruitur, cùm sine parvis istis stare non possint majora, (inquit *D. Hieronymus*,)

§. 4.

Incepit illam cautè destruere à minimis, & successu temporis eam destruxit in diversis mundi partibus, & quibus mediis.

6. INcipitur ergo hujus electæ vineæ devastatio à parvis dispensationibus & dissimulationibus; sensualitas incepit habere locum; exercitia spiritualia flaccessere, oratio mentalis, meditatio, recollectio quotidiana, examina conscientiæ, reflexio super omnia opera sua, communicatio sui ipsius apud Superiorem, seu quod apud nos Capitulum quotidianum, sive de culpis vocatur, pro sola forma, & non seriò fieri,

vel omitti, hæc & ſimilia ad vitam religioſam traducendam omninò neceſſaria. Jnde ulteriùs progreſſum eſt. Ad quid (inquiunt) tot Conſtitutiones, quæ retineri non poſſunt? Sufficit nobis Regula. Poſt hæc iterum; Ad quid toties legere Regulã, quam tenemus memoriter? Sufficiant nobis vota. Tandem eò devenitur, ut vulpeculæ fiant vulpes, & devaſtent vineam, uſque ad fundamentum in ea. Recipiuntur divitiæ, augmentantur cenſus, ſiunt Monaſteria magnifica, portantur pecuniæ &c. Cum his (inquiunt) ſtare poteſt paupertas ſpiritus. Servi DEI debent benè tractari, nihil ipſis deeſſe debet, ne cogantur illa quærere apud ſæculares. Jbi radix incontinentiæ, nã venter plenus eſt ſeminarium libidinis. Non in omnibus (inquiunt) parendum eſt obedientiæ. Struuntur convivia, invitantur amici, reinvitantur Religioſi, deſeritur Officium Divinum, negligitur ſtudium, fit frequens converſatio cum ſæcularibus. Finaliter verificatur illud Pſalmiſtæ: Commixti ſunt inter gentes, & didicerunt opera eo-

rum

rum, & factum est illis in scandalum; & non ipsis tantùm, sed scandalosa ipsorum vita perdidit innumeras animas in populo Christiano.

§. 5.

Stupenda & deploranda ruina.

7. QUomodo obscuratum est aurum, mutatus est color optimus, dispersi sunt lapides sanctuarii in capite omnium platearum. Denigrata est facies Nazaræorum super carbones, non sunt agniti in plateis. O quantum distamus ab his, qui in diebus *Antonii* fuerunt Monachi! Sic *Macharius* vixit? Sic *Basilius* docuit? Sic *Antonius* instituit? Siccine alii fundatores Ordinum filiis suis talia documenta reliquerunt? Væ nobis! (inquit *S. Thomas à Villa Nova*) quia solùm nomen vacuum Religionis, tonsuram & habitum gestamus.

8. Plangite nunc Patres super filios vestros, in quibus sanctus DEI timor aut recessit, aut friget. Filii Sion quondam incliti & amicti auro primo, plangite super vos & super filios vestros, quòd nomen Sancto-

ctorum Parentum inaniter gestatis. Sic vivendo, sic operando procul aberitis à recipienda mercede centupla, & vita æterna, quando post horam undecimam, dum serò factum erit, Pater-familias ad solvendum operariis redierit.

CAPUT II.

In quo exponitur vera & prima origo hujus ruinæ.

9. MIrum fortasse alicui videri posset, quomodo eminens ille perfectionis status à sanctissimis viris, DEO inspirante & adjuvante, ita firmiter fundatus, tot propugnaculis munitus, in quo sancta Regula, sanctæ Constitutiones, continuæ exhortationes, per verba & exempla, tot sancta Exercitia, quæ est vera Turris Davidica, ex qua mille clypei pendent, in qua est omnis armatura fortium, contra diabolum, mundum & carnem. Mirum, inquam, videri posset, quomodo fortissima illa turris, tot munita præsidiis, ita deficere potuerit. Verùm enim verò si quis benè consideret, quòd perfectissimi illi Principes Cœli, tot gra-

gratiæ auxiliis confortati in veritate non steterunt: non mirabitur, quòd lutea illa & fragilis creatura inter tot pericula & tot hostes deficiat. Quòd igitur defecerit, ita id fecit inimicus homo, qui continuò circuit, quærens quem devoret. Jdque dum homines dormirent, hoc est, dum Superiores negligentiùs agerent, & minus vigilarent. Vel cùm præcipua Religiosorum supposita dormitionem acceperant. Quod in diversis sæculis, ex diversis malis ortum habuit. Nam ut referunt Chronica Ordinis Prædicatorum, circa annum Dñi 1348. tam horrenda Pestis desæviit per universam Europam, ut vix decimum hominem reliquerit. Tunc præcipui Religiosi zelo animarum inflammati, ne infectorum animæ simul cum corporibus perirent, posuerunt animas suas pro animabus proximorum. Et hoc modo præcipuis Suppositis morte sublatis, reperit dæmon opportunitatem bonam, suffodiendi hanc mysticam Turrim.

Aliis quoque sæculis arripuit ansam per bel-

bella & hæreticos, invasit Ecclesias, Monasteria devastavit & concremavit. Sacerdotibus, præsertim Religiosis, gravissimas persecutiones intulit, & immaniter occidit; adeò ut crudelitatem inexplicabilem, quam præcedenti adhuc sæculo exercuerunt totam ferè Europam, singulariter tamen in Partibus nostris, non tantùm cognoverimus ex Historicorum monumentis, sed Patres nostri, qui hæc viderunt & experti sunt, narraverunt nobis filiis suis. Quid igitur mirum, quòd diabolus in occasione adeò desiderata ita profundè suffoderit Religiosam hanc vineam, destruxerit maceriam ejus, ita ut omnibus prætereuntibus patuerit desolatio ejus!

10. Contra quæ mala hoc nostro sæculo omnium Religionum Superiores indefessè laborârunt, ut quæ collapsa erant, restaurata conservarent, & ulterius promoverent. Idque cum ingenti profectu, in tantum, ut modò in singulis Religiosis communitatibus ubique Religiosè & regulariter vivatur, & in illis quamplurimi veri & sancti

Re-

Religiosi inveniantur. Quorum bonæ famæ nihil officit, quòd inter illos reperiantur aliqui difformes, dissoluti & falsi fratres: numquam enim seminatur tam purum triticum, cum quo non metitur lolium: & ab initio non fuerit tam sancta familia, in qua non aliquis degener & perversus fuerit. Prout *S. Augustinus* ostendit à Cœlo Empyreo, & ab Arca Noe usque ad collegium Apostolorum inclusivè. Per quæ defendit bonam famam domûs suæ, contra quosdam obtrectatores, qui ex paucis perversis volebant optimas communitates infamare.

11. Volens igitur sanctis conatibus bonorum Superiorum utrumque cooperari, & diversorum desiderio facere satis, qui dudum desideraverunt, ut ea, quæ in Exercitiis spiritualibus nimis diminutè à me scripta erant, magis ampliarem: hunc parvum tractatulum scripsi, ut obligationes Religiosæ Regulæ & Constitutionum magis explicarem. Idque non ex proprio cerebro, sed ex sensu Sanctorum & Majorum no-

noſtrorum, ponendo breviter hinc & inde eorum verba, & brevitatis causâ, ſæpiùs ſolum ſenſum. Qui hæc latiùs legere deſiderat, legat Tractatum illum, quem totum conſcripſit ex ſententiis Sanctorum Patrum doctiſſimus P. M. *Joannes Baptiſta Lezana*, Sacri Ordinis *Beatæ Virginis MARIÆ de Monte Carmelo*, cujus exemplaria à pluribus deſiderantur. *Zanchez* in decalogum *cap 4. & 5. Peyrinus tom. 1. c. 15. per totum. Julius Negronius* in Tract. Aſcetico de Cura Minimorum.

§. 1.

Declarantur cauſæ propinquæ hujus ruinæ.

12. UT igitur diabolicis iſtis machinationibus efficaciter occurratur, opere pretium erit in primis detegere callidas illas foveas, per quas Satanicæ illæ vulpeculæ ingrediuntur myſticam hanc vineam, ut vaſtari poſſint.

Tales foveæ ſunt neglectus Orationis & Exercitiorum ſpiritualium, quæ hîc ſuperiùs retuli, aut tepida eorum executio, nimia

mia extra Monasterium evagatio, nimia familiaritas & inordinata conversatio cum sæcularibus, tametsi specioso titulo fieri videatur. Ostendit *Granatensis*, quòd tales subinde lucrentur aliorum animas, & suas perdunt. Otiositas & neglectus studii, exemptiones, privilegia, & indiscretæ dispensationes, ambitiones, divisiones per diversas ligas, negligentes Prælati, mala educatio Novitiorum; & communissima fovea est negligentia & contemptus seu parva æstimatio parvarum Constitutionum & regularum, per quam imperceptibiliter destruuntur florentissima Monasteria: hoc ultimum potissimùm in sequentibus declarare intendo.

§. 2.

Ponitur remedium, quô ruina restauratur.

13 QUid igitur facto opus, ut his malis alteriùs occurratur, & eliminentur? Nihil profectò aliud, quàm illud ipsum, quod Sapiens præscribit, dum ait: *Capite nobis vulpes parvulas, quæ demoliuntur vineas*

neas. Capiuntur tunc vulpes parvulæ Satanicæ, quando in Religionibus minima quæque in Regula & Constitutionibus exactè observantur.

Quapropter ut perniciosæ istæ vulpeculæ à religiosa ista vinea excludantur, & hortus iste fortiter concludatur: necessè est ampliùs declarare fallacia fundamenta, quibus innituntur Religiosi illi transgressores, & illa efficaciter refutare, & fallaciam declarare, ne habeant ulteriùs ansam ad excusandas excusationes in peccatis. Nam cùm proditur dolus, cùm fraus aperitur, cùm convincitur falsitas, rectissimè tunc dicitur vulpes capta, inquit *S. Bernardus Serm.* 64. *in Cant.* Allegant itaque tales Religiosi, aliàs boni, in sui excusationem illa, quæ in sequentibus fusiùs declarantur.

CAPUT III.

Ponuntur excusationes, quibus se excusant transgressores in transgressionibus suis, & refutantur.

14. PRimò igitur allegant, quòd Consti-

tu-

tutiones sunt res parvi momenti in ordine ad perfectionem.

2. Quòd hæc ita faciunt cum licentia & dispensatione Superiorum; & quòd illum vivendi modum sic invenerint: & quòd maxima pars communitatis, & multi Viri docti sic vixerunt, & etiamnum vivunt: ac proinde quòd Constitutiones & antiquæ illæ Leges per contrariam Consuetudinem, & legitimam præscriptionem sint abrogatæ.

3. Dicunt: Jllæ Leges etiamsi adhuc obligarent, obligant solùm ad Veniale, per quod non possumus excludi à Cœlo.

4. Dicunt alii: Regula & Constitutiones nostræ non obligant ad culpam aliquam, sed ad solam pœnam, ac proinde non minuitur per transgressiones perfectio, ad quam obligamur.

§. I.

15. RESpondetur ad *primam* excusationem, quam prætexunt continui transgressores: quòd in Religione exactè observare Regulam & Constitutiones, etiam minimas

mas, eſt res magni momenti, continet maximam perfectionem, addit illam votis, & conſervat vota.

I. *Probatur*: Quia diabolus, volens deſtruere Religioſam obſervantiam, incipit à minimis, ut ſupra dictum eſt: Ergo à contrario, qui vult in ſe conſtruere obſervantiam, debet à minimis incipere; quia hoc parat viam ad vota, ſicut obſervantia votorum parat viam ad ſervanda Præcepta, inquit *S. Thomas quodlib.* 4. *ar.* 23. & ſine illis difficile eſt, ſervare Præcepta.

II. *Probatur*: Ex verbis SS. Patrum, quos citare ad longum omitto brevitati ſtudens: dicunt etiam, quòd Religioſum ad obſervantiam, etiam minimorum, impellere debet cordialis amor DEI & perfectionis virtutum, ad quæ tendere DEO promiſit: inſuper & ædificatio proximorum, ad quam præ omnibus Chriſtianis peculiari obligatione Religioſi adſtringuntur. Præterea quòd nihil eſt parvum, quod DEI cauſa fit. Quod DEO placet, & ipſi gratum eſt. Quod DEUM ipſum meretur in mercedem

Qui à minimis incipiunt, in maxima proruunt, sive in bono, sive in malo, & *Christus* ipse *B. Magdalenæ de Pazzi* mandavit, dicens: Tanti facias Regulam, statuta & vota tua, quantum volo ut me æstimes. Et de parvis defectibus & peccatis inquit *S. Bernardus*: Nemo dicat in corde suo: levia sunt ista, non curo corrigere, non est magnum, si in his maneam venialibus minimisque peccatis. Hæc est (inquit) impœnitentia, blasphemia in Spiritum Sanctum irremissibilis.

III. *Probatur*: Christus dixit *Mat.* 5. ℣. 17 *Quòd non venit solvere legem, sed adimplere*: adimplevit legem, & maximè perfecit illam superaddendo ei aliqua, quæ parva videbantur. Exempli gratiâ, Legem, *Non occides*, datam antiquis, perfecit quàm maximè, addendo illi: *ut ne quidem irascamur*; ubi lex de *non occidendo* cum maxima perfectione superaddita continetur in *non irasci*. Nam, qui ne quidem irascitur, longissimè abest ab occisione Similiter qui ita constitutus est, ut ne quidem venialiter ve-

lit offendere DEUM, perfectissimè implet legem charitatis, & longissimè abest à mortali odio. Quam perfectionem accipit ab observantia legis in parvo, ut videtur. Similiter ergo respectu voti castitatis maximum quid addit, qui ne quidem vult oculum figere in muliere, quod habet ex observantia Regulæ. Jterum: Qui nihil vult recipere, quod non statim plenissimè submittit liberæ dispositioni Superioris, perfectissimè implet votum paupertatis. Perfectissimè obediens est, qui Superiori usque ad minutissima promptè obtemperat, & causam quare sic, vel aliter præcipit, non indagat. Has perfectiones accipiunt vota ab observantia parvarum Constitutionum, in quarum observantia continetur votorum observantia, & superaddunt majorem perfectionem. Quia Constitutiones ordinantur ad perfectionem votorum inquit *S. Thomas* infrà citandus.

Jnsuper: Signum est evidens perfectæ dilectionis, quòd aliquis ita dispositus est ut nequidem in minutissimo velit esse DEO

in-

infidelis, sed promptè & alacriter omnia illi solvit. Cedit hoc quoque plurimum in DEI honorem. Est DEO gratissimum, & rumpit viscera misericordiæ DEI nostri, adeò, ut liberalissimè super tales Religiosos thesauros gratiæ suæ effundat, eos specialissimo auxilio gratiæ præservando ab omni malo, & promovendo admirabiliter in omni bono. *Vide latiùs de his Alphonsum Rodericium de Perfectione part.* 1. *Tract.* 1. *cap.* 9. *& sequentibus.*

IV. Probatur: Ex gratiis & beneficiis, quibus à DEO præmiantur, qui sua statuta exactè observârunt. Refert *S. Bernardus* visionem de quodam sancto viro *Gerardo*, cui ante mortem revelatum fuit à *Christo*, quòd nulli Religiosi sui Ordinis perirent, qui diligenter observarent statuta & Regulas suæ Religionis. Idem revelatum fuit *S. Thomæ*, ut habetur in Vitis Fratrum Ordinis *Prædicatorum*. Et *S. Mater Teresa* refert diversos Religiosos, qui in perfecta observantia Constitutionum vixerant, sine Purgatorio ascendisse ad Cœlum. Qui verò

rò referuntur in actis Generalium Capitulorum Ordinis nostri obiisse cum opinione sanctitatis, semper ferè additur, quòd in observantia Constitutionum fuerint exactissimi. Econtrà autem referuntur in diversis historiis gravissimæ punitiones eorum, qui negligentes fuerant in observantiis, etiam parvis, suarum Constitutionum, quas brevitatis causâ omitto. Refert varias *Petrus Damianus*, *&* *P. Engelgrave*, *in Luc. Evangelica*, in Sermone super Evangelium Dominicæ 6. post Epiphaniam. Et *in Vitis Fratrum Ords Prædicatorum parte* 5. *cap*. 5.

CAPUT IV.

Secunda Excusatio (Quòd hæc ita faciunt cum licentia &c.) *allegata refutatur.*

16. AD secundam Excusationem respondetur: quòd Superiores acceperint potestatem in ædificationem, non in destructionem, & vera dispensatio requirit causam necessariam, honorem DEI vel majoris boni in proximis, quæ in relaxata vita regulari non reperiuntur. Superiores sine prædictis causis dispensantes sunt duces

ces cæcorum, & subditi utentes tali dispensatione cum ipsis simul in foveam inferni cadunt. De quo subjungo, quæ habet Religiosissimus *Pater Joannes Nider, de Reformatione Lib.* 1. *Cap.* 11. *hoc modo:*

Sextò sequitur: *Quòd dispensatio, quæ hodie passim in multis Religionibus fieri videtur, & dissimulationes in continua non tentione silentii in interdictis locis & temporibus: in fractione continui jejunii regularis, in perpeti comestione carnium: in lineis vestimentis, & culcitris penneis seu lectorum usu frequenti: in fuga à choro & cantu Divini Officii: in usu tonsuræ & habitibus prohibitis: in negligentia studii litterarum: imò potissimè in appropriatione pecuniæ & similium, quæ in Regula & statutis sunt prohibita, non sunt dispensationes, sed dissipationes; in quibus nec Prælatus potest dispensare, nec subditus talem dispensationem accipere: Apud multos igitur obtinet vulgaris ista definitio: Dispensare est cum licentia infernum intrare.* Hæc ille.

Et in deformatis & relaxatis communitatibus, non oportet sequi majorem par-

tem, quia ibi major pars ingreditur amplam & ſpatioſam viam, quæ ducit ad perditionem. Et forma vivendi non à pluribus, ſed ab honeſtioribus ſumenda eſt, inquit *S. Bonaventura.* Tales ſunt, qui vivunt regularem vitam in profeſſione promiſerunt, quamvis in numeroſiſſima communitate forent ſolùm duo vel tres. Excuſatio illa, quòd talem vivendi modum ibi invenerint, non indiget reſponſione, ſed emendatione. Et viri docti ſic viventes, præter commune peccatum tranſgreſſionis, peccant graviſſimo peccato ſcandali, quòd vitam ſuam non conforment ſanæ doctrinæ coram puſillis.

Neque habet hîc locum præſcriptio ad abrogandas Conſtitutiones & Regulam; quia nullo tempore, quamvis longiſſimo, poteſt peccatum præſcribere contra virtutem, nec malum contra bonum.

§. I.

Refutatur 3. Excuſatio.

QUod 3. alii producunt in excuſationem ſuarum tranſgreſſionum, nimirùm, quòd Re-

Regula & Statuta non obligent ad mortale, sed ad solum veniale; ac propterea se per transgressiones non posse excludi à regno Cœlorum: est indigna excusatio pro viro religioso, qui profitetur perfectionem, est responsio meri servi & mercenarii.

Ut refutetur hoc malum fundamentum, breviter referam ex communi sententia Theologorum & dictis Sanctorum Doctorum, quanta mala & pericula contineantur in peccatis venialibus, ut illis cognitis terreantur omnes, & abstineant ab illis, præcipuè Religiosi: Loquor præcipuè de peccatis venialibus, quæ committuntur deliberatè & sine urgente causa; non verò de illis, quæ committuntur per inadvertentiam, aut ignorantiam, vel fragilitatem, quæ permittuntur à DEO in justis ad exercitium humilitatis, & facilè dimittuntur.

§ 2.

De malitia peccati Venialis, & quàm graviter à DEO puniatur.

18. ILluminatiss. Doctor P. *Joannes Tau-*

lerus dicit: Quòd nullâ linguâ explicari queat, nec ullo intellectu capi, quanta malitia contineatur in uno peccato veniali, quàm perniciosum sit animæ, & quanta mala adferat eidem. Jn primis continet contemptum & injuriam in DEUM quodammodo infinitam, propter infinitam dignitatem offensi,& maximam vilitatem offendentis. Sine comparatione major est injuria, quæ irrogatur DEO per unum veniale peccatum, quàm si aliquis occideret proprium parentem, loquendo de injuria, quæ præcisè fit parenti.

Plurimum displicet DEO ac offendit illum,qui tam magnus est. Omnia mala pœnalia hujus mundi, ut ignes, cruces, laniena, gladii, &c. Omnes difficillimi morbi totius mundi, ut calculus, iliaca passio, sciatica, podagra,& omnia simul juncta,comparari nequeunt cum malitia unius peccati venialis, quocirca deberet quis secundùm rectam rationem præeligere millies ac millies intrare ardentem fornacem,quàm vel unum veniale peccatum deliberatè committere.

Po-

Potiùs toleranda est omnis mors pœnalis, imò annihilatio, quàm unum veniale admittere. Quocirca rectè quidam Sanctus: Malo dæmonum adire domicilium, quàm vel levi noxâ DEUM offendere.

Si Sanctissimæ Virgini daretur optio, utrùm duorum præeligeret, admittere nimirùm peccatum veniale, vel videre Filium unigenitum subire omnia tormenta transacta, (si sine peccato id fieri posset) & liberare posset omnes homines ab æterna damnatione: mallet Christum hæc omnia iterum pati, imò ipsamet vellet hæc potiùs omnia ei infligere. *S. Brigitta de Revelation.*

Punit DEUS illud frequenter in hoc sæculo gravissimis pœnis, qui tamen tam justus est. *Moyses* & *Aaron* propter levem incredulitatis culpam terrâ promissionis privati sunt, ac morte puniti. *Oza* ob levem irreverentiam commissam erga Arcam, à Domino morte percussus interiit. *David* ob curiositatem commissam in numerando populo punitus fuit peste, quâ

paucis horis obierunt 70000. Varij Sancti Patres dicunt in his solùm veniale fuisse commissum.

Jn futuro illud punit dirissimâ pœnâ ignis, qui tamen adeo misericors est. Nam omnes pœnæ hujus sæculi non sufficiunt ad levem aliquam noxam expiandam. Leguntur in diversis Historijs varij gravissimè puniti, & diutissimè in flammis purgatorijs ob leves noxas, quas videre licet *in Luce Evang. Engelg.* qui multa ibidem horrenda scribit de peccatis venialibus. Disponit quoque ad mortem animæ, sicut febris disponit ad mortem corporis. Præterea ita liberè & sine causa continuò committere peccata venialia in causa est, quòd plurimi in æternum damnentur. Quia secundùm communem doctrinam Theologorum, hujusmodi liberis Transgressoribus in pœnam peccatorum, negat DEUS sæpè speciale auxilium gratiæ, quando urget tentatio ad peccatum mortale, & ita succumbunt tentationi, & peccant mortaliter. Et sic progredientes, ex uno mortali inci-

dunt

dunt in aliud; quia peccatum posterius est pœna peccati prioris: ac tandem in peccatis vitam finiunt, & æternùm damnantur. Quam doctrinam quilibet graviter apprehendere debet. Insuper pulchritudinem animæ maculat, fervorem charitatis, DEO adeo gratum, facit flaccessere. In actionibus bonis meritum gratiæ & gloriæ impedit, retardat à consecutione regna Cœlorum. Religiosi deberent plus deplorare unum veniale, quàm simplices sæculares diversa mortalia.

19. Et quod valde mirum alicui videbitur, sed nihilominùs verum: Quòd sæpè periculosius peccatur in parvis peccatis, quàm in magnis. In ore duorum testium fide dignissimorum hæc veritas confirmatur, Chrysostomi videlicet & Greg. Magni, ita loquentium: *Mirabile quiddam, atque inauditum dicere audeo; solet mihi nonnunquam non tanto studio magna peccata videri vitanda, quanto parva & vilia: illa enim ut aversemur, ipsa peccati natura efficit, hæc autem, hac ipsa re, quia parva sunt, desides*

 red-

reddunt; & dum contemnuntur, non potest ad expulsionem eorum animus generosè insurgere. Unde citò ex parvis maxima fiunt negligentiâ nostrâ. Chrysostomus Hom. 87. in Matth. *Nonnunquam deteriùs in parvis, quàm in magna culpa peccatur. Major enim quò citiùs agnoscitur, eò enim celeriùs emendatur: minor verò, dum quasi nulla creditur, eò pejus, quò & securiùs in usu retinetur* Gregorius Magnus 3. p. Pastoralis, Admonitione 34.

Hæc duo testimonia æq; efficaciter probant, quòd in frequenti transgressione minimarum constitutionum sæpè periculosiùs peccetur, quàm in transgressione votorum.

Ex his jam dictis liquet, quàm insipienter loquuntur, qui dicunt: parva sunt ista, sunt tantùm venialia &c. Contra quos meritò graviter excandescit *S. Bernardus* superiùs citatus, vocans hoc *impœnitentiam, peccatum in Spiritum Sanctum, & irremissibile.*

CAPUT V.

De quarta causa, quâ se excusant Transgressores Regulæ & Constitutionum.

20. ALij tandem excusant continuas

transf-

transgressiones suas ex eo, quòd Regula & Constitutiones eos non obligent ad aliquam culpam, sed ad solam pœnam taxatam, ac proinde quòd per transgressiones non diminuatur perfectio, ad quam ex vi professionis tendere tenentur.

Hæc excusatio habet majorem apparentiam, quàm præcedentes, & propterea plures per illam inducuntur ad transgrediendum: ac proinde pluribus argumentis & fortioribus refutari debet. Et omnia quæ adducentur ad illam improbandam, à fortiori improbabunt tres præcedentes excusationes. Quod ut debitè fiat, explicari debet fusiùs obligatio Regulæ, & Constitutionum illarum, quæ obligant ad solam pœnam. Nam quidquid de hujus obligatione dicetur, à fortiori convenit Regulæ & statutis illis, quæ obligant ad peccatum.

§. I.

Refutatur 4. Excusatio.

21. UT igitur refutetur 4. Excusatio & explicetur obligatio Regulæ & Con-

Conſtitutionum, notandum eſt.

Nota I. Quòd in quibuſdam Religionibus multa continentur in Regula & Statutis, quæ obligant ad peccatum mortale, quæ conſtant ex verbis Regulæ Expoſuit olim *R. P. Joannes Capiſtranus Eugenio IV.* quòd in Regula *S. Claræ* continerentur 130. præcepta regularia obligantia ad peccatum mortale, quorum ferè omnium obligationem abſtulit præfatus Pontifex. Jta refert *R. P. Marchant in Reſolutionibus caſu* 30.

Jn alijs quibuſdam Religionibus tranſgreſſio Regulæ &c. obligat ad peccatum veniale: quia hæc fuit intentio Superiorum inſtituentium & ſubditorum profitentium.

Sunt & aliæ Religiones, in quibus Regula & Conſtitutiones non obligant Tranſgreſſores ad aliquam culpam, ſed ad ſolam pœnam taxandam Jta eſt in Ordine Prædicatorum, in quo Regula & Conſtitutiones obligant ad ſolam pœnam, niſi propter præceptum, vel contemptum, Conſtat ex prologo Conſtitutionum, *Tex-*

tu 6. litteram. & *ex S. Thoma 2. 2. q.* 186. *art.* 9.

Nota II. Quòd præcepta Superiorum sunt in duplici differentia: aliqua vocantur præcepta formalia, quæ fiunt sub hac verborum forma: Præcipio hoc, vel illud, in virtute Spiritûs Sancti & Sanctæ Obedientiæ, &c. Et hujusmodi præcepta obligant ad mortale, etiam facta in materia aliàs indifferenti, dummodo habeat motivum multum conducens ad regularem observantiam. Exempli gratiâ: Hoc modo sæpè præcipitur, ne Religiosi ingrediantur mutua cubicula, ne ingrediantur hanc, vel illam domum: ne comedant, vel bibant in civitate, & alia similia.

Alia præcepta sunt simplicia, vel materialia, quæ Superiores sæpè faciunt oretenus, sine certa verborum forma, ut dum dicunt: Volo, vel mando, ut hoc, vel illud facias. Et hujusmodi præcepta non obligant ex se ad aliquam culpam, nisi esset magna materia, sed in Ordine Prædicatorum ad solam pœnam, ut patet ex prolo-

go

go Constitutionum Text. 4. *littera L. &* *in Cap.* de Novitijs in declarationibus ad textum 3. *in fine. Ubi & ratio additur.* Ex quibus constat, quòd Constitutiones & Regula, quæ obligant ex se ad solam pœnam, propter superveniens præceptum formale, obligent ad peccatum; quia tunc fit contra obedientiæ votum, inquit *S. Thomas.*

CAPUT VI.

Utrùm in Religionibus, quarum Regula & Constitutiones obligant ad solam pœnam, citra præceptum aliquando adhuc obligent ad peccatum.

I. RΕspondetur: Religiosos esse in statu perfectionis, non acquisitæ, sed acquirendæ. Perfectio illa consistit in charitate perfecta, & aliarum virtutum. *S. Thomas 2. 2. q. 186. a. 6. in corp.*

II. Respondetur: Religiosos inde perpetuò obligari ad ea, quæ perfectionis sunt, quæ obligatio oritur ex voto professionis paupertatis, castitatis & obedientiæ. *Idem ibidem.*

III. Respondetur: Religiosi ex vi pro-

fessi-

fessionis tenentur semper tendere & operam dare, ut habeant charitatem perfectam: quæ tendentia consistit in observatione votorum, Regulæ, & Constitutionum. *Idem art. 7. ad 1.*

IV. Respondetur: Votum professionis principaliter respicit tria vota: alia verò omnia, scilicet Regulam & Constitutiones, quæ ad vota ordinantur, respicit secundariò. Ideo transgressio votorum obligat ad mortale: aliorum autem transgressio non obligat ad mortale, sed ad solam pœnam taxatam, nisi propter contemptum, vel præceptum: Quia contemptus contrariatur professioni, per quam vovimus regularem vitam. Transgressio præcepti ipsius Prælati, vel Regulæ est contra obedientiam. *Ibidem art. 9 in Corp.*

Nota I. Circa hanc responsionem: quòd aliqua annectuntur voto professionis pro diversitate Religionum, prout congruit eorum diverso fini, vel honestati, quæ obligant sub peccato: ut persolvere Horas Canonicas, frequentare chorum, studere di-

diligenter *S. Scripturæ, Theologiæ*, præsertim morali, & controversijs, pro Ordinibus Mendicantium, abstinentia à carnibus, pro Carthusianis, cibus Quadragesimalis, pro Minimis, deferre habitum sui Ordinis, pro omnibus, non egredi monasterium furtivè, & maximè nocte, quod *Clemens VIII.* posuit inter casus reservabiles; cui vicinum est: egredi monasterium cum licentia obtenta mentito titulo, ut prætextu eundi ad infirmos, ire ad alia consortia; quia inde nata sunt sequi gravia mala in præjudicium Religionis, præsertim quando fit nocte. Jdem est judicium de similibus.

Nota II. Sæpè contingere, ut in transgressionibus Constitutionum, in quibus subditi incurrent solam pœnam, Superiores graviter peccent, si per illas transgressiones vident graviter relaxari observantiam Regularem,& non conantur pro posse illa emendate.

V. Respondetur: Religiosus non transgreditur suam professionem, si non sit per-

fe-

fectus, ſed ſolùm ſi contemnat ad perfectionem tendere. *Ibidem art.* 9. *in corp.*

V. Reſpondetur: Duplici modo contemnit Religioſus ad perfectionem tendere: I. formaliter, quando elicit actum hunc: nolo ſubjici Regulæ & Conſtitutionibus. II. Quandò per notabilem negligentiam & talem incuriam omittit tendere ad perfectionem, qualis explicatur *Reſp.* 8. Quod eſt contemptus interpretativus.

VII. Reſpondetur: Religioſi Ordinis Prædicatorum in tranſgreſſione ſuarum conſtitutionum poſſunt peccare venialiter, vel mortaliter ex negligentia, ira, vel contemptu *Idem art.* 9 *ad* 1.

VIII. Reſpondetur: Religioſi Ordinis Prædicatorum, & aliorum Ordinum, quorum Regula & Conſtitutiones non obligant ad aliquam culpam, diverſis modis peccare poſſunt, mortaliter, vel venialiter, in illarum tranſgreſſione.

1. Quando illarum tranſgreſſio provenit ex mala cauſa, quæ eſt peccatum.

2. Quando etiam ſine mala cauſa, cum

contemptu virtuali fit transgressio.

3. Quando ipsa transgressio Constitutionum est causa peccati.

Explico singula cum Exemplis.

§. I.

Explicatur primus transgrediendi modus.

23. PRimus modus, quo transgressio Regulæ & Constitutionum est peccatum, contingit, quando illa oritur ex causa peccaminosa. Ratio est: Quia malitia causæ transfunditur in effectum, & exinde opera aliàs bona fiunt peccatum: ut eleemosyna data pauperi mulieri ad fornicandum cum illa, est peccatum mortale. *S. Thomas citatus respons. 7.*

Jta peccat graviter, qui ex formali contemptu transgreditur Regulam & Statuta. Quod tunc contingit, quando ideo transgreditur, quia non vult illis subjici, idque, vel ex malitia, vel quia judicat illa irrationabilia, vel nullius momenti. Ratio est: Quia hoc directè contrariatur voto professionis, quo obligatur per illa media tendere ad perfectionem. Jnsuper,

quia

quia causa, ex qua procedit transgressio, est peccatum, scilicet contemptus. *S. Bernardus* ait: *Neglectus culpabilis, contemptus damnabilis est.*

Similiter peccant, qui Regulam & Constitutiones volunt continuò transgredi, & pœnas subire recusant. Ratio est: quia hoc expresse contrariatur voto Professionis, in quo promittit vivere secundùm Regulam & Constitutiones, quæ requirunt, ut illa observet vel subeat pœnam.

A talibus non prout absunt illi transgressores, qui pœnas inviti subeunt, & murmurant contra illas, ac si eis fieret injuria.

Peccant etiam, qui ignorant Statuta & Ordinationes sui Ordinis, & negligunt illas legere & addiscere: quia tales convincuntur ex hoc nolle implere ea, ad quæ per professionem se adstrinxerunt; quocirca talis ignorantia & negligentia, ex qua peccant, non excusat, quia est de illis, quæ tenentur scire

Jlli quoque, qui ex ira, ut se vindicent

con-

contra Superiorem, murmurant tempore ſilentij: vel ex mera gula frangunt jejunia Ordinis, & ſic de alijs: peccant quoque venialiter, vel mortaliter, ſecundùm qualitatem cauſæ, ex qua moventur ad tranſgrediendum.

Pro quibus tamen nota: Quòd in caſibus poſitis & alijs ſimilibus, tranſgreſſio Regulæ vel Conſtitutionum non habet diſtinctam malitiam à malitia cauſæ, ex qua procedit. Jta in præſenti ſufficit in confeſſione dicere, in I. caſu, commiſi peccatum gulæ in materia levi. Jn II. caſu, murmuravi graviter, vel conſpiravi contra Superiorem.

Debetur tamen illis peccatis duplex pœna: una, quia ſunt peccata: altera, quia ſunt contra Regulam, vel Conſtitutiones, quæ ad ſpecialem pœnam obligant.

§. 2.

Explicatur ſecundus tranſgrediendi modus hîc ſupra poſitus. 2. Quando etiam &c.

24. PRæcipua difficultas hîc eſt de continua tranſgreſſione Regulæ & Con-

Constitutionum sine aliqua mala causa, sed ex nulla, vel frivola, ex mala consuetudine.

Utrùm in tali transgrediendi modo contineatur peccatum? Et quale peccatum? Quæ res visa est semper valde obscura, & ejus resolutio à multis dudum desiderata.

Ad quam difficultatem respondeo: Si tales transgressores, dum subinde advertunt suum irregularem modum vivendi, pœniteant de illo, & proponant se emendare, & utcumque conantur, quamvis valde periculosum sit ita vivere, puto tamen in illo non contineri virtualem contemptum. Quia contemptus tollitur per pœnitentiam & emendationis propositum, sive per hoc, quòd judicent se malè facere, quando advertunt continuas suas transgressiones, & ita implicitè dolent, quo circa talis vivendi modus videtur pertinere ad fragilitatem humanam,& nondum pertingere ad contemptum.

Si verò illi transgressores continuò & quâmvis occasione habitâ,liberrimè transgre-

grediuntur Regulam & Constitutiones, cum nulla aut frivola ratione, & in hujusmodi transgressionibus perseverant per hebdomadas, menses &c. Et hoc subinde advertentes, neque cogitant, neque curam aliquam habent de emenda. Tales vivunt in statu valde periculoso, & proxima dispositione ad formalem contemptum; quinimò in tali transgrediendi modo reperitur interpretativus, seu virtualis contemptus, ac consequenter peccatum, & continuò sunt in malo statu.

Jmò, ut inquit *D. Dionysius Carthusianus*, tota taliter viventium vita est continuum peccatum. Et confessiones, quas faciunt, & sacrificia, quæ offerunt, sunt magna sacrilegia, verba illius postea referam.

Probatur: Nam contemptus est voluntaria sine causa continuata legis transgressio. Jta *R. P. Magister Petrus Martyr in Summario Constitutionum nostrarum parte 2. cap. 21. de contemptu refert ex diversis.* Atqui hoc reperitur in præfatis transgressionibus, ut patet.

2. Quia

2. Quia tales transgressores per liberum illum transgrediendi modum sine causa continuatum ostendunt se nihili facere Regulam & Constitutiones. Et ostendunt eandem pravam dispositionem, quam habent, qui formaliter contemnunt, solùm differunt, quod hi apertè & pejori modo faciunt, quod illi faciunt implicitè & interpretativè. Ponunt idem obstaculum tendentiæ ad perfectionem: & sunt proximè dispositi ad formalem contemptum; quia si tales seriò moneantur, obvium est, ut respondeant: Non curo, nolo aliter facere, parvum vel nihil est hoc. Et refert præfatus Pater in præfato Summario in diversis locis, de illis, qui frangunt jejunia regularia sine causa, similiter de his, qui utuntur lineis ad carnem, qui frangunt continuò silentium, & in similibus perseverare intendunt, dicit, quòd disponantur ad damnabilem contemptum. Fuit hic vir doctissimus, & in regularibus Constitutionibus versatissimus.

Peccatum verò, quod sic vivendo com-

mittitur, directè contrariatur professioni, per quam aliquis promisit Regularem vitam, inquit *S. Tho. 2. 2. q. 186. a. 9 in corp.*

Si quis objiciat, quòd *S. Thomas* loco citato ad 3. dicat: Quòd frequentia peccati dispositivè inducit ad contemptum. Ergo in ea nondum est contemptus.

Respond. Quòd *S. Thomas* ibi loquatur de contemptu formali, ut patebit legenti eum. Cui conformia sunt jam dicta à nobis, quòd virtualis contemptus inducit formalem.

§ 3.

Explicatur tertius modus transgrediendi Regulam & Constitutiones cum peccato.

25. Committitur quoque peccatum mortale vel veniale in transgressioneRegulæ vel Constitutionum, quando ipsa transgressio est causa peccati, vel est scandalosa trahens alios ad peccatum, vel propinquè disponit ad peccatum, vel tales sunt transgressiones, ut notabiliter enervent, vel relaxent disciplinam & observantiam regularem.

Nam

Nam malus effectus habet malam causam. Singula illa declarabo in sequentibus probationibus.

Pro quo iterum nota: Quòd in hujusmodi transgressionibus non reperiatur duplex distincta malitia, ita ut sit alia malitia transgressæ constitutionis, & alia sit malitia peccati, quod ex illa sequitur, sed eadem sit causæ & effectûs. Exempli gratiâ: Qui frangendo silentium litigat cum Fratre, & dicit ei graves contumelias, sufficiet ei dicere: Dixi graves contumelias fratri. Et idem de similibus.

26. Patet 1. veritas responsionis in transgressione silentij. Nam ubi continuò frangitur silentium, non potest esse Religio, secundùm quod scribit *Apostolus Jacobus Epist. Can. cap.* 1 *& Sanctus Hieronymus in Epist.* Religio Sancta non potest esse in loquacibus. Et *S. Augustinus*, qui non custodit linguam suam, Monachus non est. Et sicut ex silentio religioso omnia bona oriuntur, quæ in specie recenset *Joannes Climacus in scala*, ita ex loquacitate oriun-

tur omnia vitia, quæ refert *S. Antoninus p.* 1. *tit.* 2. *c.* 4.

Jnter alia negligitur reflexio super actiones suas, & seria recollectio sui ipsius, ad vitam religiosam tantoperè necessaria. Negligitur studium pietatis & devotionis. Negligitur studium Sacræ Scripturæ & Theologiæ, ex quo redduntur inepti confessarij in ruinam animarū, & infructuosi concionatores. De quo dicit solemnis ille Theologus *P. Dominicus Bannez,* quòd Dominicanus, qui quotidie non studet per notabile tempus, graviter peccet. Jdem dicendum est de alijs Ecclesiasticis, qui habent tales functiones. Jtem per continuam loquelam fiunt jurgia, murmurationes, detractiones & innumera alia peccata, per quæ fiunt quotidie pejores. Similiter qui frangunt jejunia Ordinis frequenter & sine causa, fiunt magis ac magis gulosi, carnales, immortificati, appassionati, & alienati ab omni bono honesto. Et ita seipsum examinanti per alias constitutiones, apparebunt alij defectus, & deprehen-

hendet post multos annos, in Religione transactos, se multò pejorem esse, quàm erat, dum Religionem intraret. De quibus verificatur illud *Thom. à Kempis*: Multi computant multos annos Religionis, sed paucos Religiosæ conversationis. Et aliud: Multi sunt veterani in Religione, sed vix Novitij in observatione. Quando igitur, & in quo, & per quas actiones tendunt hujusmodi Religiosi ad perfectionem charitatis & omnium virtutum, in quibus consistit religio, verè igitur dicunt *Hieronymus Augustinus* & alij Patres, quòd tales non sunt Religiosi, qui tamen ut Religiosi in rigore judicabuntur.

2. *Probatur*. Quia continua transgressio Regulæ & Constitutionum redundat paulatim in transgressionem votorum: Nam secundùm *S. Thomam* supra citatum, hæc ordinantur ad votorum observantiam, & sunt quasi nervi, quibus fortiter manet colligata, & subsistit vita Regularis, & illis per transgressionem sublatis, enervatur & corruit Religio. Sicut in civitate, destru-

ctio antemurali & propugnaculis, facilè ruit murus, intrat hostis & vincitur civitas. Ita quoque quando Religiosus circa mandata Superioris incipit inquirere, quare hoc, quare illud, quare ego, & quare non ille, &c. facilè progreditur & dicit: Ego hoc facere non teneor. Tandem, ego hoc facere nolo. Similiter, Religiosus, qui contra statuta sua incipit parva incipere sine licentia, expendere, alienare, paulatim illa crescunt, & fit proprietarius. Sic etiam quando solus incipit loqui cum fœminis, deinde familiariter agere cum illis, recipere litteras & munuscula, finaliter sequitur incontinentia.

III. *Probatur*: Quia liberi illi Transgressores verbo & exemplo trahunt alios ad deplorandum suum vivendi modum, & sic paulatim destruuntur præclarissimæ Religiones, quæ à suis Fundatoribus in maximo sanctitatis rigore sunt institutæ, & cum magna ædificatione populi dudum floruerunt, idque cum irreparabili damno, gravissimo præjudicio honoris DEI, scandalo

lo sæcularium, & perditione infinitarum animarum, quas Religiosâ vitâ potuissent Christo lucrari.

Jn talibus Religiosis locum habet terribilis illa visio *Sancti Pachomii*, quam vidit de futuro statu sui Ordinis. Jllam reperire licet in vitis Patrum conscriptis à *S. Hieronymo* in vita *S. Pachomii*. Et in gemitu Columbæ *Cardinalis Bellarmini*. Legant illam, & in illa reperient lumen, quo evadant periculosas suas tenebras.

30. Tandem hæc omnia probantur efficacissimè, illa præsertim, quæ habentur in Responsione octava ex Doctrina Divi *Dionysii Carthusiani de Reform. Claustr. Cap.* 6. Qui de talibus Religiosis ita scribit: *Quamvis multa contineantur in Regulis & Statutis Religiosorum, ad quæ non tenentur de necessitate præcepti, ita quòd statim peccent mortaliter, quando in aliquo fuerint negligentes, ut est observantia silentii, surgere alacriter ad Matutina, otiositates vitare, inutiliter hinc inde discurrere, atque similia; verùm consuetudo excedendi, seu assiduitas delin-*

linquendi in istis, & non curare, neque emendare, non potest à mortali excusari peccato, (scilicet propter contemptum saltem virtualem) propterea Religiosi deformati, in quibus parva, aut nulla, est rigoris, aut disciplinæ observantia; qui carnaliter aut sensualiter vivunt, & mundanis vanitatibus pleni sunt, otiositati & loquacitati vacantes, in innumerabilia prorsus incidunt vitia & peccata, non venialia tantùm, sed & mortalia, imò tota illorum vita est quasi peccare continuum: præsertim quia & hæc ipsa bona, quæ agere videntur, tam negligenter, irreverenter, & tepidè, tam inordinatè, atque indebitè agunt, ut magis sit offensivum DEI, quàm honorativum, ac reconciliativum ipsius. Tales enim qui in fœcibus suis jugiter manent, qualiter confitentur? Qualiter celebrant? Qui se in nullo emendant, imò de multis, quæ mortalia sunt, nullam sibi conscientiam facere comprobantur. Hæc ille vir, quem Bellarminus de Script. Eccles. doctissimum ac sanctissimum vocat. Jn qua Doctrina (quæ nimium vera est) si benè consideretur à laxis Religiosis, videbunt tanquam

in ſpeculo ſordes conſcientiæ, & evidens periculum æternæ damnationis.

31. Quapropter hæc doctrina incutere deberet maximum timorem omnibus Religioſis, tam Superioribus, quàm Inferioribus, & illos eò adigere, ut feriò recolant diem Profeſſionis ſuæ, in qua ſpontaneâ & ſincerâ mente ſe totos DEO conſecrârunt. Promiſeruntque, quòd omnibus diebus vitæ ſuæ uſque ad mortem vivent ſecundùm Regulas & Conſtitutiones, non prout hîc, vel ibi ſervantur, ſed prout in ſe ſonant. Verùm è contrà, vix emiſsâ profeſſione ſtatim prætendimus diſpenſationes, Privilegia, licentias generales, & exemptiones à quibuſvis Regularibus obſervantijs, per quæ Religio irreparabiliter decidit, & redigitur ad nihilum. Quaſi verò eminentiſſimus ille & Angelicus ſtatus totus conſiſtat, ut maxima DEO promittamus, & ex promiſſis DEO nihil reddamus. Inſignis perfectio! Scriptum eſt: *Vovete & reddite DEO veſtro; diſplicet DEO ſtulta & infidelis promiſſio.* Et quod

gravius eſt, Superiores ad talia indiſcretè concedenda quodammodo compellimus, ſocios in tale adjutorium nobis conjungimus, & bonis Superioribus, hæc & ſimilia reformare volentibus toto conatu obſiſtimus, ſocios in perditionem trahimus, & poſteris noſtris viam ad infernum ſternimus, idque uſque ad diem judicij, quorum omnium peccata veniunt ſuper illos, qui ſcandalum illud poſuerunt. Quia ut ait Seraphicus Doctor: *Quicunque aliquod exemplum aliis relinquunt, ſive bonum, ſive malum, particeps eſt imitatorum ſuorum, ſive in ſupplicio, ſive in præmio ſempiterno.* Quemadmodum Dux exercitûs, qui permittit militibus devaſtare pagum, eſt omnium peccatorum reus, & reſtitutioni totius damni obnoxius. Vide notabilem ſententiam *S. Matris Tereſiæ de Via perfect. cap.* 13.

Dignetur nobis optimus Pater præbere lumen, ut tempeſtivè denſiſſimas has tenebras evadamus, ne ſetiùs deploremus cum impijs apud Sapientem: *Erravimus à*

via veritatis, & Justitiæ lumen non luxit nobis, & Sol intelligentiæ non est ortus nobis. Apprehendant hæc Superiores, qui suâ negligentiâ, & indiscretâ Jndulgentiâ horum omnium sunt principalis causa. Attendant quoque ad hæc omnia Superiores & Confessarij Monialium, ut illas frequenter admoneant de tanta obligatione Regulæ & Constitutionum, etiam minimarum.

CAPUT VII.

Sequuntur aliquæ objectiones contra prædicta.

OBjiciunt I. Qui semel aut iterum frangit silentium V. G. non peccat, vel si peccet, tunc sequitur, quòd quævis transgressio Constitutionum sit peccatum, ac proinde quòd numquam obligent ad solam pœnam. Vel si semel aut iterum frangere silentium non sit peccatum, ergo neque erit peccatum centies frangere, quia omnes transgressiones sunt ejusdem rationis. Similiter potest fieri argumentum de alijs Constitutionibus.

32. Ad quæ respondetur: Quòd licèt quælibet transgressio secundùm se præcisè sumpta sit ejusdem rationis cum prima & secunda transgressione, considerata tamen cum pluribus alijs, per notabilem negligentiam iteratis, prout declaravi jam suprà Responsione 8. Habent posteriores aliquid, quod non habent priores, scilicet interpretativum contemptum, ut patet ex Respons. 8.

II. Objiciunt ad hæc: Esto foret peccatum transgredi dicto modo Constitutiones: attamen quòd hodie aliquis frangat silentium, foret solùm veniale peccatum unum, vel plura. Vel quòd aliquis frangat jejunium Ordinis sine causa & licentia, est ad summum veniale peccatum, faciat similiter cras, & perinde, forent solùm venialia: sed venialia multiplicata non faciunt unum mortale. Quemadmodum, si quis hodie in lectione Horarum omittat aliquot versus, similiter faciat cras & perinde, manerent solùm tot venialia. Idem reperitur, si aliquis in parvo frangit jeju-

nium Ecclesiæ diversis diebus, non constituitur ex illis peccatum mortale. Ergo similiter dicendum videtur, quòd multiplicatæ transgressiones Constitutionum non poterunt unquam constituere peccatum mortale.

33. Respondetur: Quòd quando multi actus venialiter peccaminosi uniuntur in objecto seu materia, tunc ultimus ille actus, in quo completur notabilis materia, vel in qua vult permanere, illa voluntas est peccatum mortale, ut videre licet in parvis furtis. Ut, decies surripere unum assem, sunt tot venialia, licèt semper accrescant; sed quando sic pervenitur ad decimum sextum, vel vigesimum assem, tunc velle retinere illum assem cum præcedentibus, committitur peccatum mortale. Idem contingeret, si aliquis in Jejunio Ecclesiæ eadem die sæpiùs sumeret parum cibi, ultima sumptio fieret mortalis, in qua completur notabilis cibus assumptus Quando verò multi actus non sic uniuntur, tunc licèt sæpiùs iterati, manent solùm

venialia, ut contingit in duobus ultimis exemplis positis in argumento.

Jn præsenti verò frangere frequenter jejunia Ordinis, silentia & similes majoris momenti Constitutiones cum frivola aut nulla causa, uniuntur in hoc, quòd aliquis maneat irreligiosus, immortificatus, totus sensualis, non progrediatur in via virtutum, maneat imperfectus, & post multum temporis sæpè pejor, quàm dum Religionem intraret, quæ omnia graviter militant contra obligationem, quam in professione assumpsit & sequuntur alia detrimenta Religioni superiùs relata.

III. Objicitur contra prædicta: Ego vivo secundùm Regulam & constitutiones, tametsi frequenter transgrediar, quando paratus sum ad taxatam pœnitentiam subeundam pro transgressionibus, quia Constitutiones non plus requirunt, ut patet ex prologo, ubi dicitur: quòd Regula & Constitutiones non obligant nos ad culpam, sed ad solam pœnam.

Respondetur: Quòd obligent nos ad so-

solam pœnam seclusо contemptu; in continua transgressione Constitutionum sine causa reperitur interpretativus contemptus, juxta dicta responsione 8.

IV. Conqueruntur, quòd in tantum multiplicentur Constitutiones & Ordinationes, quòd vix possint memoriâ retineri, quomodo ergo poterunt impleri? Et onus novæ Legis, quod Christus leve & suave prædicavit, videtur in Religionibus per diversa statuta adeò aggravari, ut tandem de jugo Religionis dici poterit, quod Apostolus *Petrus* de antiqua lege dixit: Quòd nec nos, nec Patres nostri portare potuimus.

34. Respondetur: Quòd per diversa & multiplicata statuta additur onus votis nostris, sed non est onus aggravans, sed allevians, prout *S. Bernardus* dicit de lege Evangelica in ordine ad legem antiquam moralem: *Additur* (inquit) *onus oneri, & minus onerat; & sic oneri gravissimo leges accedens quadriga Evangelii, & auxit perfectionem, & minuit difficultatem.*

Quemadmodum, si equo, qui deberet portare duodecim saccos tritici, addas currum, ita Regula & Constitutiones adjunguntur votis ad alleviandum onus eorum.

Neque etiam onus, quod addunt, est difficile: nam quando pulsatur ad Ecclesiam, æquali facilitate potest quis omnibus relictis statim ire, quàm hærere per medium quadrantulum, & seriùs venire. Et audito signo silentij æquè facilè potest statim discedere, quàm in locutorio longiorem protrahere moram. Idem est de alijs observantijs. Neque sunt ita multiplices, quin facillimè possint retineri, si quis ex amore perfectionis, quam professus est, legat & relegat subinde capitulum aut alterum: Quia sæpè legimus multa vana, & benè retinemus. Ad quod etiam hortatur *Humbertus* quondam Generalis Ordinis Prædicatorum, dicens: *Lectio diligens Regulæ & Statutorum propriæ professionis, necessaria est,* quia (inquit) *fit contra Regulam frequenter, quando non legitur Regula.*

V. Alij sunt, qui vellent observare Regulam & Constitutiones, tamen incipiunt & pergunt transgredi statuta sua cum Socijs, quia timent illos offendere, vel obloquia ipsorum, vel quia non audent publicè agere contra communem consuetudinem, ne videantur singulares, vel agere tanquam Novitij, vel habeantur tanquam scrupulosi, vel hypocritæ.

35. Rr. Si propter observantiam Regularem, ad quam obligor, incurro indignationem, & displiceo socijs meis, non est hoc curandum, teste Apostolo, dum dicit: *Si adhuc hominibus placerem, Christi servus non essem.* Nam sic displicendo hominibus magis places DEO. Consuetudo illa communis Religiosorum aliorum corruptela est Religionis, ac ideo detestanda. Et non à pluribus, sed ab honestioribus forma sumenda est, inquit *S. Bonaventura in Speculo p. 1. c. 2.*

Neque est mala singularitas servare communes regulas & statuta, ad quæ tota communitas obligatur. Neque est Novi-

ti-

tiorum exactè sua statuta observare, qui nondum illis obligantur, sed professorum. Imò & quantò seniores sunt professione, gradu, vel officio, tantò plus obligantur ad eorum observantiam: Quia debent bono suo exemplo ædificare juniores, monstrando, quantum profectum in via perfectionis fecerunt, & in illa progredi usque ad mortem, prout promiserunt. Nec est hypocrisis facere id, quod debeo, sed sincera fidelitas: Neque exactè observare sua statuta est scrupulosum, sed Religiosum. Et quietare conscientiam suam in hoc, quòd illorum transgressio non sit peccatum, est astuta diaboli persuasio, per quam subtiliter inducit, & suaviter illaqueat Religiosos in sensuali illa libertate, & ita paulatim destruit observantiam: quia hæc est vera radix, ex qua semper prodit ruina Religionum in sanctissimis Monasterijs, ut observatum est à pluribus sanctissimis Viris.

VI. Multi à parvis incipiunt sua facere sine licentia Superiorum, & paulatim pergunt ad majora; tandem in nullo petunt

li-

licentiam. Quia pudet illos frequenter accedere Superiores; ac eò confidentiùs, quia existimant, quòd Superiores nolunt continuò molestari.

36. Rr. Sed pudor ille, vel potiùs superbia illa, est nimis perniciosa, quia nata est auferre totam promissam obedientiam, & Religiosos iteratò transferre ad propriam voluntatem, quod Sacrilegum est: boni Superiores, qui cogitant, quòd de vita singulorum debebunt reddere rationem, libenter volunt & debent scire, quid singuli agant: quomodo aliàs de vita illorum poterunt reddere rationem Christo Domino supremo Judici? Deinde incipiunt quævis oblata recipere sine licentia, & ita perit paupertatis votum. Tandem quærunt conversationem muliercularum, à quibus hæc recipiunt, ac ita periclitatur castitas, propter quæ DEUS primò ab ipsis desertus, deserit illos; & meritò subtrahit lumen ab intellectu, ut videntes hæc non videant, aufert à voluntate emollientem gratiam, & ita obdurantur, ne in horum omnium trans-

transgressionibus amplius scrupulum sentiant, & ipsi, sic quietè morientes, sepeliuntur in inferno.

CONCLUSIO.

PErpendant hæc frequenter & accuratè omnes Religiosi, qui faciles sunt in transgrediendo Regulam suam & Constitutiones; considerent, (inquam) quàm periculosum sit ita vivere, & quàm horrendum sit ita mori; quid tales respondere poterunt in hora mortis justissimo Judici Christo, quando exactè repetet pretiosum illud talentum Religiosi Statûs, in quo quotidie debebant progredi de virtute in virtutem, tendere ad majorem perfectionem, producere quotidie fructus in lucrum animarum verbo & exemplo? Cùm tamenècontra, prout clarè videbunt in hora mortis, vitam suam esse deteriorem, quàm dum ex sæculo primitùs ad Religionem venerunt, in vinea Domini se spinas protulisse, non uvas: dedisse se proximis exempla pravitatis, & non charitatis. Si servus ille Evangelicus, qui talentum suum di-

diligenter custodierat, sit graviter reprehensus, & ligatis manibus & pedibus missus in tenebras exteriores, quia in illo negotiatus non fuerat, & lucrum non adferebat; quid fiet de nobis, qui non tantùm lucrari neglexímus, sed talentum ipsum irreligiosè vivendo dissipavimus? Quomodo indignationem irati Domini perferre poterimus, qui ex tam magnis promissis nihil solvimus? Quia in Religione non perfectè vivere, summa damnatio est, (inquit *S. Eusebius.*) Perpendamus igitur hæc tempestivè, antequam talentorum Dominus redeat ex longinqua profectione, & incipiat nobiscum inire exactam rationem: ubi tunc singula exactè computabuntur, & secundùm rigorem justitiæ punientur.

Donet igitur Dominus, ut Regulam & Constitutiones exactè observemus, tanquam spiritualis pulchritudinis amatores: & ubi nos invenerimus ea, quæ scripta sunt, facientes, agamus gratias Domino bonorum omnium Largitori: ubi verò sibi quicunque nostrûm viderit aliquid deesse, doleat de præterito, caveat de

fu-

futuro, orans ut ſibi debitum dimittatur, & i tentationem non inducatur. Ita S. P. *Auguſti nus* finit ſanctam ſuam Regulam.

Finio & ego hunc tractatulum ad ma jorem DEI gloriam, ſi ſubjunxero han brevem regulam *S. Caroli Borromæi*, quam ſequendo pervenit ad apicem perfectio nis, quæ talis eſt:

A minimis incipe,
Semper progreditor,
DEUM ſemper ante oculos habe.

Quod nobis concedere dignetur totius perfectionis Magiſter & Origo Chriſtus JESUS, qui eſt DEUS ſuper omnia benedictus Amen.

TRACTATUS

RP. DANIELIS CONCINA

S. Ords Prædicatorũ Theologi.

FACULTAS REIMPRIMENDI

DIÆCESANA

UT Dissertatio DANIELIS Concina Ordinis Prædicatorum in Tomo priori reperta Bononiæ Anno 1762. impressa, sub Titulo de Statu Religioso, Capitibus duodecim constans, recudi possit, & valeat, concedo facultatem Die 28. Aprilis 1765.

M. CASIMIRUS STĘPLOWSKI SS. Theologiæ Doctor & Professor, Collega Maior, Librorum per Diæcesim Cracoviensem Censor.

mpp.

VOtum - - - non tardabis reddere (ait Scriptura Deut: 23.) *quia requiret Dominus DEUS tuus illud (nam) si moratus fueris tibi reputabitur in peccatum.* *Multo melius non vovere quam post votum promissa non reddere. Displicet* D E O *infidelis & stulta promissio* Eccle 5. *Ruina est homini (ait Sacer Proverbialista* Cap. 20.) *devorare (seu alii legunt devotare) Sanctos & post vota retractare. Vovere Consilii est, sed reddere necessitatis iuxta Glossam in illa verba Psalmistæ: vovete & reddite quæ distinxerunt labia.* *Ne transgrediaris terminos antiquos quod posuerunt patres tui* Pro. 28. qd. *Ne transgrediaris limites morum quos Patres fixerunt, ut aliter agere velis quam ab illis sancitum est.* Corn. a Lap. *hic. Idem in* Cap. Prov. *qui post vota inquirit rem aliquid deteriorem, quam pro meliori* D E O *vota si erroget & substituat &c.* *Religiosus debet*

respicere Regulam ut mulier vana speculum. San. Vin. Fer. de San. Fran. Seraph.

Venire quidem ad eremum summa perfectio est, non perfecte in eremo vivere summa damnatio est. SS. Eusebius & Cæsarius.

Illos gehenna devorat qui in habitu Religionis negligenter vivunt S. O. Clunia.

Vere optimum exemplum bene vivendi reliquit nobis omnibus IESVS Christus, ipse Magister omnium, ipse Liber & Regula Religiosorum. Thom. Kęm. Ser. 3tio ad Novitios. *Estote ergo vos perfecti sicut & Pater Vester Cœlestis perfectus est.* Matt. 5. (*concludit Christus*)

DIS-

DISSERTATIO

De Statu religioſo Præloquium.

Quatuor hoc de argumento volumina edidi, quorum primum inſcribitur *Commentarius hiſtorico-apologeticus &c.* alterum: *Diſciplina Apoſtolico-Monaſtica.* Adverſus hanc: *Diſciplinam Apoſtolico-Monaſticam* duo prodiere volumina; unum inſcriptum: *Vindiciæ Regularium*; alterum hac epigraphe inſignitum; *Vita Clauſtralis.* Hos duos libellos revera famoſos plenos erroneis Commentis, fabellis, & dicterijs contrivi, & penitus labefactavi, opere inſcripto, *Defenſio Decretorum Concilii Tridentioni,* in duo volumina diſtributo, atq; juſſu Sapientiſſimi Pontificis Benedicti XIV. edito. Ex his pauca decerpam.

CAPUT I.

Status Religiosi notio, & eiusdem obligatio aspirandi ad perfectionem evangelicam.

I. QUÆSTIO I. *Quid sit status Religiosus?* ℞. Est via facilius perveniendi ad perfectionem Evangelicam. A virtute Religionis quæ inter morales eminet, nomen suum sortitur sacer hic Status; idcircò Religiosus appellatur. Stabilitatem & immobilitatem secum, adfert. Ut sit talis, requirit approbationem ab Ecclesia factam, ut habetur ex Concil. Later. IV. Cap. *Nimia.* Necessaria est quoq; Professio trium votorum juxta aliquam ex Regulis approbatis à Sede Apostolica. Hinc singuli Ordines suam propriam Regulam habent, & Constitutiones, ad quarum normam statum Religiosum profitentur.

II. QUÆSTIO II. *Utrum Religiosi teneantur sub gravi peccato tendere ad perfectionem.* 2. ℞. Quæstio hæc perspicua indiget explicatione. Omnes Christiani sive Laici, sive Ecclesiastici, sive sæculares, sive

ve claustrales, præcepto ligantur aspirandi ad perfectionem. Fortasse imperitis veritas hæc impervia erit. Sciant ergo oportet, perfectionem hanc de qua nunc nobis sermo est, in caritate sitam esse, ut Evang. & omnes Patres docent. Hinc *S. Th.* 2. 2. *q.* 186. *a.* 2. describit statum Religiosum quod sit: *disciplina quædam, seu exercitium perveniendi ad perfectionem.* Ut enim Religiosi facilius & expeditius, hanc metam attingant, tria Consilia Evangelica ad quæ revocantur cætera vovent. Hæc tria vota sunt instrumenta, & veluti currus rotæ, quæ viam sternunt ad hoc pallium assequendum. Omnia præcepta Evangelica, sunt media necessaria, consilia sunt instrumenta libera, ordinata ad præceptum caritatis Hoc præceptum est finis & meta omnium præceptorum & Consiliorum. Neq; in Consiliis igitur neq; in cæteris mandatis, sed in sola caritate sita, est perfectio Evangelica, ad quam sub præcepto aspirare omnes tum Christiani, tum viri Religiosi astringuntur. Cum Christus di-

xit: *Estote ergo vos perfecti. Sicut & Pater vester Cœlestis perfectus est.* Matt. 5. Non Monachis non Claustralibus hoc intonuit, sed omne prorsus genus humanum allocutus est,cũ tunc nec Monachi necClaustrales essent.

III. Crasso ergo obvolvuntur errore Christiani qui existimantes hanc perfectionem Evangelicam quid supererogationis esse, & Consilij, virisq; duntaxat Religiosis competere, nihil conantur ad eam consequendam. Caritas hæc separat animam ab amore mundi, & eorum quæ in mundo sunt, eamq; conjungit DEO. Et quo magis anima separatur à concupiscentia carnis, à concupiscentia oculorum, à superbia vitæ, ut inquit *S. Joan Epist.* 1. *Cap.* 2. eo intimius DEO conjungitur. Ad hanc unionem cum DEO omnes Christiani ex præcepto astringuntur. Ergo omnes Christiani ad caritatis perfectionem tendere obligati sunt. Hoc duntaxat discrimen est, quod Christiani per solam præceptorum viam currere ad perfectionis me-

metam tenentur. Viri autem Religiosi, ut eam ipsam metam facilius assequerentur, Consilia amplexi sunt evangelica, & eadem tribus solennibus votis servanda sibi imposuere.

IV. Christiani igitur vigiles sint oportet in servandis præceptis, quæ orationis studium, sensuum custodiam, & carnis compressionem, æquitatem, cordisq; puritatem jubent, quia hæc & cetera omnia mandata, ut dixi sunt instrumenta necessaria, perveniendi ad caritatis perfectionem, seu conjunctionem cum DEO. Et quoniam hæc conjunctio major atq; intensior in uno ac in altero est, ideò unus altero perfectior evadit.

V. Contra viri Religiosi, præter hæc præcepta servare tenentur tria vota, & propriam Regulam & Constitutiones, quas Sancti Patriarchæ, Divino afflante Numine præscripsere, tanquam media quæ adjuvant, & facilius conducunt ad præstitutam metam.

VI. Unde inquies, colligere possu-

mus visos sive Christianos, sive Religiosos implere hoc præceptum aspirandi ad perfectionem? Christiani qui à vanis pompis, à Luxu, à fastu, ab occasione violandi præcepta Decalogi vigilanter abstinent; qui in orationis studium incumbunt; qui justitiam & æquitatem servantes, cuiq; quæ sua sunt tribuunt; quiq; sibi fieri vellent, alijs faciunt; qui proprij status officia implent: hi signa perhibent, se per viam Evangelicæ perfectionis ambulare.

VII. Si Christiani ipsi proprij status Officia, & munia regendi familiam, educandi filios, providendi domesticis necessaria, & cetera omnia implere debent; quanto magis propriæ Religionis munia, vota, ritus, statuta Legesq; exequi tenentur viri Religiosi? Unde verò colligi poterit viros Religiosos perfectionis studio operam sincero animo impendere? Forsitan ex observantia silentij, ex orationis assiduitate, ex sensuum, carnis, & appetitionum compressione, ex votorum paupertatis castitatis & obedientiæ executione

ne? Perfecto hæc omnia signa, satis probabilia sunt, at interdum fallacia. Hæc enim omnia hypocrisis fructus esse valent. Ut ille viam sibi paret ad regimen,ad præfecturas, ut sibi existimationem viri religiosi, & proprij instituti observatoris, comparet, exequi præfata omnia potest, & sub Sacræ Religionis pallio diaboli martyr evadere. Quænam ergo animi aspirantis ad perfectionem Christianam argumenta? Caritatis exercitia, amor erga omnes, patientia & tolerantia injuriarum, animi candor, lingvæ sinceritas, mentis docilitas, mundanarum rerum contemptio, politicorum respectuum proculcatio, pectoris evangelici fortitudo, sermones Christi, carni & sangvini hostiliter adversos, palam profitendi studium, propriæ existimationis mundanæ, neglectus. Hæc sunt indicia, quæ animum in perfectionis Christianæ studio percurrentem indicant: Siquidem reperiri media sine fine queunt. At finis consistere sine medijs nequit. Possunt itaq; cæremoniæ & observatio-

nes votorum, Constitutionum aliorumq; rituum extrinsecus apparere veste nuptiali destitutæ, & hypocrisis larva tectæ. At Caritatis exercitia, quæ sunt illorum finis, sine eisdem stare non queunt.

VIII. Hinc colliges non satis proprio muneri satisfacere illos Regularium Superiores, qui in suis Capitulis continenter clamant adversus quasdam cæremoniarum transgressiones, & vix aliud inculcant suis subditis, quàm silentij custodiam, chori frequentiam, jejuniorum & quarundam genuflexionum observantiam, Laudo hæc omnia; sed illud doleo, quòd prætermittant hortari, persvadere, & urgere ad caritatis exercitia. Accensa enim flamma, hac in Religiosorum animis, cætera omnia spontè fluunt. Caritatis quippe planta est fæcundissima, fructus pariens, ad æternitatem maturos. Caritas benigna est, patiens est, non æmulatur, non agit perperam, non inflatur, omnia sustinet, omnia suffert, non quærit quæ sua sunt, sed quæ IESU Christi, non reformidat sæculi potentiam,

non

non pertimescit adversariorum calumnias sed impavido pectore verbo, & opere Christi legem & propriæ. Professionis munia exacte implet Jgnis iste Cælestis semper ardet ubi adest, & flammas continenter emittit. Si arderet in Superiorum cordibus, dubio procul favillas suas immitteret in subditorum animos. Jlli ergò qui neglecta caritatis prædicatione, cæremoniarum tantùm observationem inculcant, ipsi se caritate impleant, ut hanc in alios transfundentes, optimos sibi subditos comparent.

IX. Caritas dulcissimo benevolentiæ fœdere animos conjungit, efficitq; cor unum, & animam unum. Jn ea communitate in qua aversiones, dissidia, tanctiones contrariæ fervent; in qua Superiores versutiam, vafritiem, cor duplex, lingvam amphibologicam, prudentiæ larva induunt, candore, sinceritate, affabilitate pulsis, caritatis flamma certè non ardet; sed spiritus mendax & mundanus, & scientia, quam S. Jacobus diabolicam appellat do-

minatur. Si Superiores verbis laudant, factis tergiversentur, negent, spondeant, illudant, velificentur, adversentur, prout temporum rationes ferunt, inter subditos & ipsos Superiores; deprehensa illorum vafritia; nulla sinceritas, nullus animi candor, caritas nulla viget. Sed ècontra murmura, dissidia, aversiones, & perpetua bella grassantur. Superiores qui aperto animo, sincero corde, ingenua lingva subditos colligunt & amplectuntur, illos sibi devinciunt, obligantq; illo ipso tempore, quo favores denegant, dum impertiri salva lege nequeunt. Verùm in semitam à diverticulo alioquin oportuno revertamur.

X. Religiosi ergo illi qui neglecto Orationis, mortificationis, pœnitentiæ, abstinentiæ & propriæ Regulæ atq; Constitutionum exercitio, ea solum peragunt, quæ prætermittere nequeunt, qui ludis, fabulationibus otio, solatijs diverticulis indulgent, qui sumpta cappa, aut pallio civitatem circumeunt, curiosa sectantur; qui si mensa ad palatum non sit instructa, obmur-

murmurant, Superiorum exhortationes & mandata deridentt, & super eisdem jocantur, fabulantur, controversantur, non Evangelicæ perfectionis, sed æternæ damnationis viam percurrunt.

XI. Ut multa in pauca contraham, omnes Christiani sivè laici, sive Religiosi aspirare ad Evangelicam perfectionem vi præcepti sub mortali astringentis tenentur, sed medijs varijs, quæ omnia per unicam & arctam viam ad eamdem metam ducunt. Christiani Laici sola præceptorum exacta observatione; Religiosi ad præceptorum executionem addunt trium votorum & propriarum Constitutionum observantiam. Hæc vota, hæ Constitutiones & Regulæ non sunt, inquiunt Patres, sarcinæ & pondera quæ opprimant; sed sunt alæ, quæ iter allevant, & sursum erigunt. Quamobrem status Religiosus, nuncupatur Schola facilius perveniendi ad perfectionem caritatis, ad quam omnes Christiani tendere astricti sunt. Gravius utiq; Religiosi, & scelestius peccant, hoc præ-

ce-

ceptum violantes, quam Christiani Laici. Quoniam Viri Religiosi uberiori gratiarum & donorum à DEO copia sunt instructi, faciliùs & commodiùs angustam calcare semitam Evangelicam queunt. Idcirco isti sacri legi, ingrati atq; nequissimi DEI servi habentur, cum tot talenta à DEO accepta prodigunt, & dilapidant. Quando quidem à curis sæculi à mundi periculis quibus miseri Christiani obnoxij sunt, segregati, nihil de victu, & vestitu cogitare coacti, unice vacare DEO, & proprii instituti observantiæ facillimè queunt. Quare dupliciter vapulabunt, si nanscisci perfectionem Evangelicam omittent, ne dum contemnent.

XII. Disputare Theologi solent; num satis sit trium votorum observantia, neglectis alijs legibus quæ ad gravem culpam non obligant. & rursus controversantur, num continuata istarum legum transgressio istarum legum inducat contemptum, virtualem, & interpretativum? Verum paucis rem dirimo, tria vota communi-

nia sunt omnibus sacris ordinibus. Quilibet Ordo Religiosus ab altero distingvitur suis peculiaribus Statutis, Regulis, & Constitutionibus. Ergo præter tria vota omnibus communia, necessaria est proprij instituti observantia, alioquin nullius determinati Ordinis esset Religiosus ille qui tria dumtaxat vota servaret. Necessaria itaq; est propriæ Regulæ, & Constitutionum observantia, ut quis dicatur studio vacare Evangelicæ perfectioni.

XIII. Num transgressio hujus aut illius Monasticæ Constitutionis iter intercipit perfectionis Christianæ? Distingvendus est animus constans & firmus propriæ Professionis implendæ, à transgressione hujus aut illius legis ex animi subreptione, & imbecillitate proficiscente. Quotidie labimur omnes. Qui ex infirmitate aliquam legem non obligantem ad culpam, saltem gravem, violant, cespitant, & aliquomodo claudicant in via; at continuo surgunt, animumq; & vires redintegrant, ut celerùs currant. at quia debiles & infirmi

mi

mi ſumus, denuo claudicamus, ac ſimul denuo alas reſumimus plus & minùs, prout magis & minus caritatis ignis ardet in corde. Jlli igitur qui ob communem infirmitatem aliquam Conſtitutionem violant, non ſunt extra perfectionis viam, dummodo animum firmum & conſtantem ſervent propriæ Profeſſionis ſervandæ. Contra qui paſſim proprij inſtituti leges peculiares violant, nihil earumdem tranſgreſſiones curantes, & in eadem corruptela perſeverantes, extra arctam ſemitam ſunt, atq; latam & ſpatioſam perditionis viam percurrunt. Neq; illis quidquam ſuffragatur quod in Conventibus morentur, ubi legum obſervantia, ſaltem majori ex parte, in deſvetudinem abijt, quoniam nulla corruptela contra legem præſcribit. Brevi, vota & Conſtitutiones reciproco nexu conjuncta ſunt Conſtitutiones ſunt votorum præſidia; vota ſunt propugnaculum caritatis. Caritas, vota, & Conſtitutiones ſibi mutuas manus porrigunt. Hoc nexu graviter læſo & diſrupto, totum ædifici-

um

um corruat, necessum est. Qui deliberato animo proprias Constitutiones indiscriminatim violant, mentiuntur, si jactant aut votorum observantiam, aut caritatis exercitium.

XIV. Tria vota necessaria sunt ad Religiosum statum constituendum, & quidem solemni ritu emissa in facie Ecclesiæ: status quippe iste firmitatem, & stabllitatem includit; Tria hæc vota Paupertatis, castitatis, & obedientiæ, bellum perpetuum denunciant tribus mundi malis, quæ S. Joan. *Epist.* 1. *c.* 2. describit. *Omne quod est in mundo, concupiscentia carnis est, & concupiscentia, oculorum, & superbia vitæ.* De his tribus votis mox sermo recurret. Jnterim si plura hac de re cupis, lege S. Thomam 22. 2. 186 *art.* 6. & 8.

CAPUT 2dum.

De Voto Paupertatis.

1. PAupertatis Votum est primum vitæ Regularis fundamentum. Jstius voti materia est abdicatio rerum temporalium ma-

manifeſtata à Chriſto Domino Matth. 19. *Si vis perfectus eſſe, vade, vende, quæ habes, & da pauperibus.* Alia duo Conſilia virginitatis colendæ, & voluntatis abnegandæ, hominiſq; auctoritati ſubjiciendæ, paucis expreſſit Magiſter Divinus. Verum methodum ipſam, qua Apoſtoli, primiq; Chriſtiani executioni Evangelicæ paupertatis conſilium demandarunt, clarè & diſtinctè *Actor.* 2. deſcribit Evangeliſta Lucas. *Omnes etiam qui credebant, erant pariter, & habebant omnia communia. Poſſeſſiones, & ſubſtantias vendebant, & dividebant illa omnibus, prout cuiq; opus erat.* Fuſiùs hanc paupertatis formam exprimit *c.* 4. S. Evangeliſta. *Multitudinis autem credentium erat cor unum, & anima una, nec quiquam eorum quæ poſſidebat, aliquid ſuum eſſe dicebat, ſed erant illis omnia communia - - - Neq; enim quiſquam egens erat inter illos - - Quoquot enim Poſeſſores agrorum, aut domorum erant, vendentes afferebant pretia eorum quæ vendebant, & ponebant ante pedes Apoſtolorum. Dividebatur autem ſingulis prout cuiq; opus erat.*

II.

II. Hæc eſt illa Paupertas bonorum communione fulta, quam Chriſtus in ſuo Apoſtolico collegio præjecit ut fundamentum cœleſtis perfectionis, quæ in caritate ſita, amoris & concordiæ vinculo invicem & cum DEO conjungit. Bonorum enim proprietas cupiditatem accendit, & veluti civis ſeditioſus tumultus, jurgia, & diſſidia excitat, corda, animoſq; ſejungit, atq; in contrarias abſtrahit factiones. Communitas autem, cum omnem auferat proprietatem, radicem quoq; contentionum, rixarum, & diſſidionum revellit, & Cœleſtium Bonorum communionem inducit. Connexa enim hæc duo ſunt. *1mo erat cor unum, & anima una. 2do: erat illis omnia communia.*

III. Paupertas generatim accepta plures excipit gradus: quorum alter dominium, & uſum cujuſq; rei ceu propria excludit; alter dominium, & uſum proprium reſpuit, capacitatem tamen ad dominium retinet; 3*tius*, qui nec dominium abſolutè abdicat, nec incapax dominij evadit, ſed

ſed tantum nulla re tanquam propria utitur; 4*tus* nec dominij nec uſus privationem prodit ſed eam dumtaxat bonorum menſuram admittit, quæ ad vitæ ſuſtentationem neceſſaria eſt, & cetera omnia reijcit. Ad hos quatuor gradus omnes alij reducuntur. 1*mum* paupertatis gradum nunc vovent Regulares. 3*tium* nuncupant Scholares Societatis alios duos quiſq; vovere poteſt.

IV. Theologi plurimi hanc exhibent paupertatis monaſticæ definitionem. *Votum paupertatis, eſt voluntaria bonorum temporalium abdicatio, per quam vovens ipſorum proprietate privatur.* alij præſſius ajunt. *Eſt abdicatio dominij.* quæ definitiones ad Metaphyſicæ amuſſim exactæ paupertatem generatim acceptam deſcribunt, ſecus, ut executioni demandandam. Duo in hoc voto iſti diſtingvunt primum eſſentiale vocant in abdicatione dominij ſitum. Alterum accidentale appellant, quod uſum bonorum ſpectat. Hinc inferunt connexionem voti Paupertatis cum bonorum commu-

mu-

munitate accidentalem esse, quod de paupertate generatim accepta verum habet: num id ad Paupertatem monasticam explicandam sufficiat? mox dicam.

CAPUT 3tium.

Regulares voventes Paupertatem Evangelicam vovent ipsam Bonorum communitatem.

I. THeologi & Canonistæ omnes docent, Regulares vi præcepti Ecclesiastici graviter obligantis, Bonorum communitati astrictos esse, pulsis peculijs. quod autem hoc præceptum communitatis ipsam voti essentiam ingrediatur, vel extra divagetur, ad id quod caput disputationis est, perinde res se habet. Nam sive Regulares violent directe votum, dum peculium necessitate sublata retinent, sive præceptum, mortale Sacrilegium perpetrant: quare etiamsi falsum esset quod dicturus sum, non propterea aliquid emolumenti inde perciperent Regulares, cum juxta omnes & Theologos, & Canonistas, præcepto gravissimo Ecclesiastico obser-

van-

vantiæ communis vitæ aſtricti ſint.

II. Et ut id quod dicturus ſum, evidentius pateat, ob oculos habeamus neceſſum eſt, paupertatis votum generatim acceptum, & ab omni circumſtantia præciſum, plures excipere gradus, quorum Capite Superiore mentio facta eſt: nec unum præ alio in hac acceptione prodeſſe, nec communitatem includere, aut reijcere alterum non minùs manifeſtum eſt, quodlibet nempe votum ſolenne materiam certam, & præfinitam ſibi vendicare. Quibus Conſtitutis evinco quod propoſui.

III. Regulares omnes Paupertatem DEO vovent, non incertam, non ad cujuſdam Metaphyſicæ definitionis amuſſim exactam, quam aliqui ſibi effinxère; ſed eam Paupertatem vovent, quæ in eorum Regulis determinata eſt. Hæc prima propoſitio ineluctabilis eſt Paupertas enim latitudinem, & gradus plurimos admittit, ut omnes fatentur, & reipſa conſtat: ergo voventis intentione determinari debet. Hæc autem determinatio fieri à ſingulis Re-

Regularibus nequit, alioquin tot essent paupertatum genera, quot sunt voventes, & omnia confusa & perturbata essent. Quamobrem omnes Sacri Ordines suas Regulas habent, in quibus definita est Paupertas, quam omnes ejusdem Ordinis profiteri debent. atqui omnes Regulæ SS. Basilij, Augustini, Benedicti, Francisci, & omnium Sanctorum Patriarcharum pro materia voti Paupertatis determinant vitam communem. Ergo Regulares voventes Paupertatem vovent vitam communem nisi Propositio secunda vera sit, sponte cadere causa velim. Possem huc transcribere omnium Regularum textus, quos brevitatis studio prætereo. Satis sit in transcursu indicare in omnibus præfatis Regulis similia haberi: *Sint vobis omnia communia*, ut legitis in actibus Apostolorum.

IV. Verum quamvis hæc argumentatio falsa esset, non propterea, ut dixi, licitum peculium foret Regularibus, cum juxta omnes tum Theologos, tum Cano-

niſtas graviſſimo præcepto Eccleſiaſtico vitam communē ſervare teneantur cujuſq; privati peculij expertem hinc Religioſus omnia ſua tum præſentia, tum futura, ſub Religionis dominio ponit, ea conditione & pacto ut Religio de ijs Bonis in communem omnium Religioſorum uſum diſponere, ut ſibi expediens viſum fuerit, quæat: & Religio viciſſim eodem vinculo ſe obſtringit victum, & veſtitum, & omnia neceſſaria Religioſo præſtandi. Porro ſicut in quolibet contractu una deficiente parte in ſuo explendo munere, deficiat quoq; altera neceſſe eſt: ita ſimiliter ſi Religio incongrua victus & veſtitus proviſione deſit officio ſuo, continuo in Religioſo Profeſſo jus oritur naturæ, quemlibet antecedens contractum, victum, & veſtitum illum quem Religio tribuere deberet, comparandi. Hoc eſt totum quod in favorem Religioſorum, & peculij privati dici poteſt. Cæterum tam Religio, ſeu Superiores Religionum, quam Religioſi graviſſimo præcepto obſtringuntur redin-

dintegrare contractum, ſi fractum ſit; vel obſervare, ſi conſiſtat, ut infra dicturus ſum.

CAPUT 4tum.

Decreta Concilij Tridentini, & Conſtitutiones ſummorum Pontificum urgent Regulares ad exactam vitam communem, pulſis privatis peculiis.

1. PRætermiſſis antecedentium Conciliorum, & Pontificum Decretis, quæ vitam communem Regularibus præcipiunt, reſcribam dumtaxat ea quæ Tridentinum præcipit *Seſſ.* 25. *c.* 1. Quoniam „non ignorat S. Synodus, quantum ex „monaſterijs piè inſtitutis, & rectè admi„niſtratis, in Eccleſia DEI ſplendoris, „atq; utilitatis oriatur, neceſſarium eſſe „cenſuit, quo faciliùs ac maturiùs, ubi „collapſa eſt, vetus & Regularis diſcipli„na inſtauretur, & conſtantiùs, ubi con„ſervata eſt, perſeveret, PRÆCIPERE, „prout hoc Decreto PRÆCIPIT, ut o-

„ mnes Regulares, tam viri, quam Muli-
„ eres, ad *Regulæ* quam Professi sunt præ-
„ scriptum vitam instituant, & compo-
„ nant: *atq; imprimis, quæ ad suæ Professio-*
„ *nis perfectionem, ut obedientiæ, Paupertatis,*
„ *& Castitatis, ac si quæ alia sunt alicujus*
„ *Regulæ & Ordinis peculiaria vota,* &
„ PRÆCEPTA *ad eorum respectivè essen-*
„ *tiam,* NECNON AD COMMUNEM
„ VITAM, *victum, & vestitum conservan-*
„ *da pertinentia, fideliter observent:* O-
„ mnisq; cura & diligentia à Superioribus
„ adhibeatur tam in Capitulis generalibus,
„ & provincialibus, quam in eorum visi-
„ tationibus, quæ suis temporibus facere
„ non prætermittant, ut ab illis non rece-
„ datur, cum compertum sit, ab eis non
„ posse ea, *quæ ad substantiam vitæ Regula-*
„ *ris pertinent, relaxari.* Si enim illa quæ
„ bases sunt, & fundamenta totius Regula-
„ ris disciplinæ, exactè non fuerint ob-
„ servata, totum corruat ædificium, neces-
„ se est.

II. „ Rursus idem Concilium *c.* 2.

ad-

„ addit: *Nemini igitur Regularium* tam viro-
„ rum, quam Mulierum *liceat bona immo-*
„ *bilia, vel mobilia,* cujuſcunq; qualitatis
„ fuerint, etiam quovis modo ab eis ac-
„ quiſita tanquam propria, AUT ETI-
„ AM NOMINE CONVENTUS *poſſi-*
„ *dere, vel* TENERE; ſed ſtatim ea. Su-
„ periori tradantur. Conventuiq; IN-
„ CORPORENTUR. Nec DEINCEPS
„ LICEAT Superioribus bona ſtabilia a-
„ licui Regulari concedere, etiam ad u-
„ ſum fructum, vel USUM, ADMINI-
„ STRATIONEM, aut Commendam.
„ Adminiſtratio autem Bonorum Mona-
„ ſteriorum, ſeu Conventuum *ad ſolos Of-*
„ *ficiales* eorundem, ad nutum Superio-
„ rum amovibiles pertineat. Mobilium ve-
„ rò uſum ita Superiores permittant, ut
„ eorum ſupellex ſtatui paupertatis quam
„ profeſſi ſunt, conveniat: nihilq; ſuper-
„ flui in ea ſit: nihil etiam quod ſit neceſ-
„ ſarium, eis denegetur. Quot ſi quis a-
„ liter, quidquam teneredeprehenſus, aut
„ convictus fuerit, is biennio activa &

 paſſi-

„ passiva voce privatus sit, atq; etiam juxta suæ Regulæ, & Ordinis Constitutiones puniatur.

III. Clemens VIII. confirmavit Tridentini Decreta Constit: data Anno „ 1590. in qua hæc præscribuntur. *imo:* „ quo *Tridentini* Concl Decreta de *paupertatis voto* custodiendo fidelius observentur; præcipitur, ut nullus ex Fratribus, „ etiamsi Superior sit, Bona *immobilia*, vel „ *mobilia*, aut *pecuniam*, *proventus*, *census*, „ *Elemosynas*, sive ex Concionibus, sive ex „ lectionibus, aut pro Missis tam in propria Ecclesia, quam ubicunq; celebrandis, aliisve ipsorum justo labore & causa, & quocumq; nomine acquisita, etiamsi subsidia consangvineorum, aut piorum largitiones, legata, aut donationes „ fuerint, tanquam propria, aut *etiam nomine Conventus*, possidere possit; sed ea „ statim superiori tradantur, & incorporentur: atq; cum cæteris illis bonis reditibus, pecunijs ac proventibus, confundantur, *quo communis* inde victus, &

ve-

„ vestitus omnibus suppeditari possit. II.
„ Neq; *Superioribus*, quicumq; illi sint,
„ ullo pacto liceat eisdem Fratribus, aut
„ eorum alicui bona stabilia, *etiam ad u-*
„ *sum, fructum*, vel USUM, *administratio-*
„ *nem, aut commendam* etiam DEPOSITI,
„ aut CUSTODIÆ nomine concedere.
„ III. eorum verò quæ ad necessitatem
„ concessa erunt, nullus quidquam possi-
„ deat, ut proprium, neq; ut proprio uta-
„ tur. IV. Qui in præmissorum aliquo
„ deliquerit, pænas nedum â Concilio
„ Trid: præscriptas, sed alias quippe mul-
„ to graviores Superiorum arbitrio impo-
„ nendas incurrat. V. NULLA *quorum-*
„ *cunq; Superiorum* DISPENSATIO,
„ NULLA LICENTIA *quantum ad bo-*
„ *na immobilia, vel mobilia excusare possit*,
„ quo minus culpa & pænæ ab ejusdem
„ Concilii Decretis impositæ, & ipso fa-
„ cto incurrendæ obnoxij sint, ETIAM-
„ SI SUPERIORES ASSVERENT,
„ HUIUSMODI DISPENSATIONES,
„ aut LICENTIAS CONCEDERE

„ POSSET: QUIBUS EA IN RE FI-
„ DEM MINIME ADHIBERI VOLU-
„ MUS. VI. Fratrum veſtitus, & ſupellex
„ cellarum ex communi pecunia compa-
„ retur, & omnino uniformis ſit Fratrum,
„ & quorumcunq; Superiorum, Statuiq;
„ paupertatis quam profeſſi ſunt, conve-
„ niat. Nihil etiam quod alicui ſit neceſ-
„ ſarium, denegetur. VII. Quæcunq;
„ Fratrum veſtes ſive laneæ, ſive lineæ, o-
„ mniſq; alia ſupellex in aliquem commo-
„ dum conventus locum deferantur: ibiq;
„ ab uno, vel duobus Fratribus huic mu-
„ neri deputatis diligenter cuſtodiantur,
„ ut inde Superioris arbitrio, prout cuiq;
„ opus fuerit ſubminiſtrari opportunè
„ poſſint. VIII. Omnes etiam Superiores,
„ quicumq; illi ſint, eodem pane, eodem
„ vino, eodemq; obſonio, ſive (ut ajunt)
„ pictantia in communi menſa prima vel
„ ſecunda, niſi infirmitatis cauſa impediti
„ fuerint, veſcantur: neq; ſingulare ali-
„ quid, quo privatim quiſq; in cibum
„ mutatur, ullo modo offerri poſſit. Si quis
in

„ in ea re peccaverit, nihil ea die alimen-
„ percipiat, nisi panem, & aquam. IX.
„ Superiores omnes etiam Generales, vel
„ qui reditus, aut præstationes particula-
„ res ratione officiorum habent, eorum
„ accepta, & expensa, in libro distincto
„ fideliter, & diligenter adnotari curent;
„ neq; in alios usus, quam ratione Officij
„ sui necessarios, quidquam expendant.
„ Cum vero contigerit ipsos in aliquo
„ conventu commorari, eam pecuniæ
„ quantitatem in commune conferant ex
„ qua sibi, & ijs qui cum ipsis erunt, vi-
„ ctus ad præscriptum Regulæ & Consti-
„ tutionum suppeditetur. X. Nullus ex
„ Superioribus locorum administrationem
„ Bonorum, aut aliarum rerum, dispensa-
„ tionemq; pecuniarum, & redituum sui
„ Conventus, per seipsum habere, sive e-
„ xercere possit; sed universum id onus
„ tribus Fratribus ejusdem Conventus à
„ Generali ita demandetur, ut unus re-
„ rum, & Bonorum, redituumq; colligen-
„ dorum, ac exigendorum curam habeat;

„ alter tanquam depositarius pecunias, ac
„ cætera ab illo collecta, exactè & fideli-
„ ter asservet; aliùs de pecuniis, & rebus
„ à Depositario acceptis Priori & Fra-
„ tribus, ac Conventui universo, de neces-
„ sarijs, mandante tamen ipso Priore, non
„ secundum proprium affectum, sed juxta
„ caritatis Regulam, veluti bonus dispen-
„ sator, provideat, officiorum, hujusmodi
„ confusione penitus interdicta. XI. Cæ-
„ terum hi tres tam impensi, quam acce-
„ pti, singulis mensibus Superiori locali,
„ adhibitis etiam duobus, vel tribus Fra-
„ tribus ejusdem Conventus, probatiori-
„ bus, rerumq; usu peritis, rationem red-
„ dant. Deinde ipsemet rursus præsenti-
„ bus Priore, & peritis prædictis, Gene-
„ rali cum advenerit. Deniq; ipse Gene-
„ ralis in quolibet proximo Capitulo Ge-
„ nerali, saltem coram tribus judicibus ab
„ ipso Capitulo ad hoc Constitutis, illo-
„ rum omnium, universamq; suæ admini-
„ strationis tam publicæ, quam privatæ,
„ rationem reddere teneatur; cujus etiam
exem-

„ exemplum Authenticum ex actis Capi-
„ tuli describâtur, ad hoc ut ad omne
„ mandatum nostrum, vel Sedis Aposto-
„ licæ transmitti possit. XII. In uno quoq;
„ Conventu, Fratrum is tantùm deinceps
„ constituatur, & in posterum retineatur
„ numerus, qui vel ex reditibus illius pro-
„ prijs, vel ex communibus consvetis, vel
„ etiam singulorum eleemosynis, aliisq;
„ quibuscunq; obventionibus in commu-
„ ne, ut præfertur, conferendis commodè
„ possit sustentari. Reditus verò, & supra-
„ dicta omnia in communi loco, ac tuto
„ diligenter asserventur. XIII. Superiori-
„ bus autem, *ne Concilij Trid: aut hæc no-*
„ *stra declarare, interpretari, aut relaxare*
„ *ullo modo possint, omninò interdicimus, &*
„ *probibemus, decernentes irritum &c:* Si quis
„ autem contra præsumpserit attentare, is
„ eo ipso omni gradu, Officioq; privatus,
„ & ad ea perpetuo inhabilis existat.

IV. Urbanus VIII. Confirmavit præfatam Clementis VIII. Constitutionem, ut habetur in Bullario Romano, *Tom.*

4. *Pag.* 63. & Paulus V. Gregorius XV. Alexander VII. & Jnnocentius X. Confirmarunt Clementis, & Urbani Conſtitutiones: Jſtorum Pontificum teſtimonia prætereo ne ſim longus.

V. Tandem Jnnocentius XII. & Trid: Decreta, & Anteceſſorum Pontificum Conſtitutiones confirmavit, atq; adverſus falſa, & erronea commenta roboravit, ac omnemq; tergiverſandi & cavillandi radicem averroneavit. Decreta hæc habentur in Bullario ejuſdem Pontificis *Pag.* 267. & ſeqq. Jnitium Decretorum hoc eſt. *Sanctiſſimus &c. Ut regularis diſciplina ad Religioſorum ſalutem, & totius Chriſtiani populi ædificationem utilitatemq; ſarta tecta cuſtodiatur, ac vigeat, ac ſicubi collapſa eſt, adjuvante Domino, reparetur; conſtituit, & declaravit, ſe licentiam recipiendi Novitios in ſingulis approbatis Ordinibus benignè conceſſurum; dummodo tamen, quæ pro regulari vita rectè inſtituenda, tam à Sacroſancta* SINODO TRID: *quam à prædeceſſoribus Noſtris Romanis Pontificibus, præcipuè verò*

fel:

fel: record: CLEMENTE VIII. *in Decretis Generalibus pro Regularium reformatione, necnon* INNOCENTIO X. *&* ALEXANDRO VII. *pro Novitiorum receptione, & Professorum educatione, salubriter constituta sunt: quibus omnibus firmiter inhæret Sanctitas sua, eaq; quatenus opus sit* CONFIRMAT, *& renovat, (salvis tamen in hac parte singulorum Ordinum Statutis, seu aliis ordinationibus, ab Apostolica sede in* FORMA SPECIFICA, *post eadem decreta forsitan approbatis, aut editis) exactè, & inviolate serventur.*

VI. Omissa fuerat in disciplina Apostolicomonastica illa periocha (*salvis tamen in hac parte &c.*) Utpote non necessaria, tum quod non exactam communitatem spectat, tum quod de approbatione *in forma specifica* sermo est, qua approbatione compertum est, nullas Regularium Constitutiones peculium permittentes post Clementem VIII. fuisse confirmatas. Hoc jamjam clarius patebit. Quæ sequuntur igitur causam dirimunt.

VII. Quocirca Sacra Congregatio ab eodem Sanctissimo Domino nostro, super disciplina regulari specialiter deputata --- de mandato Sanctitatis suæ præsentis Decreti tenore denunciat omnium & singulorum ordinum Regularium Superioribus, tam generalibus, quam Provincialibus, quocunq; nomine nuncupentur, cæterisq; ad quos spectat, ut in una quaq; Provincia, per Italiam & Insulas adjacentes, quam primum deputent, aliquos Conventus, quos magis aptos censuerint, vel unum saltem, ibiq; authoritate Apostolica statuant omnimodam observantiam Regulæ, & Constitutionum cujusq; Ordinis, & Decretorum Apostolicorum, præcipuè verò EXACTE VITÆ COMMUNIS. Postquam verò Regularem observantiam, & signanter quoad EXACTAM VITAM COMMUNEM CUM AFFECTU stabilitam fuisse, tam ex eorumdem Superiorum Generalium, seu Provincialium relatione, quam præpositi, & Fratrum in præfatis Conventibus degentium, JUREJURANDO FIRMATO TESTIMONIO --- eidem Sacræ Congregationi

suffi-

sufficienter constiterit, tunc Sanctitas sua anterdictam licentiam, quam hactenus distulit, Novitios ibidem recipiendi benigne concedet. - - - -

Porro: ne Regularis disciplina, dum in Conventibus jam erectis statuitur, relaxetur in erigendis, & quod una ex parte constituitur, simul ex altera destruatur; Sacra Congregatio, Sanctitate sua similiter approbante, statuit, atq; decrevit, nulla imposterum Monasteria; Collegia, Domos, Conventus, aut alia Religiosorum loca fundari, erigi, aut quovis modo institui, debere, nisi sub EXPRESSA OBLIGATIONE EXACTÆ VITÆ COMMUNIS *ab omnibus Religiosis ibi commorantibus perpetuò, & inviolatè servanda, ac præterea nullas deinceps admittendas hujusmodi fundationes, nisi præter alia ad id requisita, priùs legitimè constiterit, adesse annuos reditus, vel certam eleemosynarum spem, quibus duodecim saltem Religiosi in* EXACTA VITA COMMUNI *commodè valeant sustentari.*

VIII. Perpendat nunc, quæ sequuntur

tur, qui contra me ſcribens ait *cute, & de induſtria* præteriiſſe ſupra indicatam periocham: *Salvis tamen* &c. perpendat, inquam, quæ ſequuntur in Decreto Jnnocentiano.

IX. *Non obſtantibus circa præmiſſa* OMNIA *&* SINGULA *Conſtitutionibus, & Ordinationibus, Apoſtolicis necnon quorumcunq; Ordinum* STATUTIS, *conſvetudinibus, privilegiis, cæteriſq; contrariis quibuſcunq;.*

Ad extremum eadem Sacra Congregatio regulares omnes, cujuſcumq; Ordinis & inſtituti ſint, SANCTITATIS *ſuæ verbis ſeriò admonet, & in Domino obteſtatur, ut omni mora poſtpoſita, ſicut filios obedientiæ decet, ad Regulæ quam amplexi ſunt, præſcriptum, vitam inſtituant, & componant, decretiſq; Apoſtolicis pro* ÆTERNA *illorum* SALUTE *editis, ſincerè, fideliterq; pareant. Nec ab eorum obedientia inanibus interpretationibus, & fallaciis aut* RELAXIONUM PRÆTEXTIBUS, AD EXCUSANDAS EXCUSATIONES IN PECATIS *adduci ſe ſinant.*

nant. Sed Professionis suæ memores qua se totos DEI manciparunt, obsequio, susceptæ Christianæ perfectionis iter, arduum quidem, sed divinæ caritatis dulcedine aspersum abjectis terrenarum rerum curis, alacriter prosequantur.

X. Tandem ne prætextu silentij, & tolerantiæ Sedis Apostolicæ quipiam honestare contrariam corruptelam posset, sequens edidit idem summus Pontifex Innocentius XII. decretum insertum citato Bullario *pag.* 309. cujus initium est *Debitum pastoralis Officij*, in quo hæc inter alia habentur.

XI. *Sicut non sine gravi animi nostri molestia, accepimus, tametsi decretorum hujusmodi observantia in plerisq; Religiosorum virorum Monasterijs, seu conventibus, prosperè ac feliciter introducta fuerit, atq; ex inde inibi uberior in dies electi Sanctorum operum frumenti messis benedicente Domino exurgat; non eosdem tamen alibi cæleste idem semen, afferat fructus, neq; enim cessavit, nec adhuc cessat humani generis hostis in agro DEI super*

per seminare Zizania, quæ Patrisfamilias sementem suffocant: hinc est quod nos prophetici illius moniti memores: Clama, nè cesses, quasi tuba exalta vocem tuam: ut constans nixaq; voluntas nostra inceptum opus hujusmodi peculiari studio, summaq; animi contentione, prosequendi magis ac magis innotescat, omnisq; TRANSGRESSORIBUS VANO, FALSOQUE SILENTIJ NOSTRI PRÆTEXTU, sese excusandi occasio penitus præcidatur, motu proprio prædictam Congregationem Cardinalium, & Prælatorum super disciplina regulari, tenore præsentium perpetuo approbamus, &c. - - - - ipsius autem Congregationis à nobis sic confirmatæ facultates istæ esse debeant, - - - - designandi, ac deputandi pro Novitiatibus, & Professuris Conventus, Monasteria, Collegia, ac domus &c. - - - - Decreta tum fel. record: CLEMENTIS Papæ VIII. Prædecessoris Nostri super Reformatione Regularium - - - - EXACTÆ VITÆ COMMUNIS, observantiam promovendi, atq; ad hunc effectum dumtaxat novas quorumcunq; Conventuum, Monasterio-

rum

rum, Collegiorum, & domorum hujusmodi fundationes diligenter examinandi, ne ulla scilicet in posterum Religiosorum virorum loca fundari, erigi, aut quovis modo instituì contingat, nisi in quibus eadem VITÆ COMMUNIS juxta ultimum dictorum Decretorum præscriptum perpetuo & exacte servari valeat &c.

Non obstantibus &c: quorumvis Ordinum Congregationum, Societatum, & Institutorum, aliisq; quibusvis etiam juramento firmatis, CONFIRMATIONEQUE APOSTOLICA, vel quavis firmitate alia roboratis Statutis, & consvetudinibus, privilegiis quoq; indultis, & litteris Apostolicis ejusdem Ordinibus, Congregationibus, Societatibus, & Institutis, illorumq; Superioribus, & personis, ac aliis quibusvis sub quibuscumq; verborum tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam, derogatoriarum derogatoriis, aliisq; efficacioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis irritantibus, ac aliis Decretis in genere, vel in specie, vel aliis quomodolibet in contrarium concessis, confirmatis, & innovatis &c.

XII. Tandem Innocentius XII. Congregationem peculiarem instituit quæ juramentum exactæ communitatis servandæ præstandum à Regularibus recipiat, antequam facultatem impertiat admittendi ad Religionem. Operæ pretium existimo subjicere istius formam juramenti. Est autem tenoris sequentis:

Exemplar formularij quod iurant Regulares servandæ exactæ communitatis.

Nos infrascripti fidem facimus, & in VERBO VERITATIS *testamur, quod in hoc Conventu N. stabilita est* PERFECTA BONORUM COMMUNITAS *& omnia Bona fratrum particularium, tum quoad* OMNES PECUNIAS, *tum quoad vestes & alia, sive sint census vitalitij, sive eleemosynæ, ex prædicationibus, sive undequaq; provenientia,* OMNIA SINT CONFUSA, *cum Bonis & reditibus Conventus, & ipsis incorporata juxta Decreta Sanctæ memoriæ* CLEMENTIS VIII. *&* INNOCENTIJ XII.

&

& Sacræ Congregationis Disciplinæ, ita ut ex ipsis omnibus æqualiter provideatur, tam tempore sanitatis, quàm infirmitatis. Et est stabilita Vestiaria Communis, in qua reposita sunt omnium fratrum vestes, ac omnia quæ ad communem usum sunt: ex qua Vestiaria omnibus æqualiter providetur juxta uniuscujusq; fratris indigentiam. In hoc etiam Conventu ultra Bonorum supradictorum perfectam communitatem, viget Regularis observantia secundum rigorem Constitutionum nostrarum Et Novitij in hoc Conventu Religiosè enutriuntur, & educantur in omnibus exercitijs ad statum Religionibus nostræ spectantibus, & tam de die, quàm de nocte probantur. Quare humiliter supplicant infrascripti, cum JURAMENTO, *omnia supradicta affirmantes, Sacræ Congregationi Disciplinæ regularis, pro licentia recipiendi juvenes ad habitum. Actum die &c. &c. &c.*

XIII. Hoc est juramentum quod Sacræ Congregationi super Disciplina Regulari exhibent Regularium Superiores quoto biennio, aut triennio, ut facultatem re-

recipiendi Juvenes ad habitum Religionis ab eadem Sacra Congregatione obtineant. Hypothesim formemus, in qua Romana Sedes possit, & velit præcipere vitam communem, omni privato peculio vacuam. Jn hac hypothesi possetne clarioribus verbis, luculentioribus, & urgentioribus clausulis uti præ jis, quas adhibuit in rescriptis decretis? Quo ergo se recipient oppositum opinantes? Jnvenire ne possunt ipsi aut expressiones luculentiores, aut formulas efficaciores, præcipiendi aut exactæ communitatis observantiam? Negabunt ne Romanæ Ecclesiæ potestatem præcipiendi perfectam rerum communitatem? Nulla hic ad effugium rima patet.

CAPUT V.

Communitate sublata, nec votum obedientiæ, nec Regularis disciplinæ observantia consistere diu valent.

1. VIolatio paupertatis: est scopulus ad quem facillimè impingunt viri clau-

stra-

ſtrales. Hinc tam antiquæ, quàm poſteriores Religiones paſſæ ſunt plus & minus relaxationem. Nihilominus Sacrorum Ordinum Jnſtitutores non modo hanc paupertatem exacta vita communi circumſcriptam non mitigarunt, ſed fortioribus præſidijs munierunt. Ordines Mendicantes videntes collapſam diſciplinam monaſticam ob redundantes divitias, rejecerunt divitias, & reditus etiam in communi poſſidendos, & mendicato vivere ſtatuerunt. His ſucceſſere Clerici Regulares, qui collapſam Mendicantium diſciplinam ſpectantes, ne huic viciſſitudini obnoxij & ipſi eſſent, paupertatem adeò ſeveram præſcripſere, ut alij nec pro Miſſarum celebratione oblationes recipere, alij nec petere eleemoſynas ſtatuerint. Cur hoc? Paupertatis Conſilium liberum eſt. Divitias poſſidere nihil abſolutè mali præfert. Sacrorum Ordinum Patriarchæ tot ſæculorum experimento didicere iſtius vitæ communis obſervantiam difficillimam eſſe, & facillimè à voventibus violari. Jllorum

rum caritatis erat, hanc temperare paupertatem, peculia, & cenſus vitalitios permittere, ut hac via occaſiones peccandi à ſubditis ſuis removerent. Quando enim lex de re libera & innoxia, difficilè à ſubditis ſervatur, ſapientis legislatoris eſt, aut eamdem tollere, aut eam temperare, & communi uſui accommodare.

II. Contra, Omnes ad unum Pátriarchæ non modo paupertatis legem non relaxarunt, ſed ſeverius eam roborarunt, & novis præſidijs munierunt. Cur nemo SS. Patriarcharum peculia, & reditus privatis Religioſis conceſſerunt? Cur illa ſeveriſſimè prohibuere omnes nullo excepto? opponant mihi vel unum Patriarcham qui peculia, & reditus privatos conceſſerit; & faſces illis ſubmittere, atq; victoriam canere volo.

III. Quid ergo cauſa eſt, cur omnes Sancti Patriarchæ huc conſpirarunt, ut unanimi conſenſu, hoc paupertatis, votum reſtringerent, arctarent, atq; omni excogitabili modo firmarent? Quia ſublata

communis vitæ paupertate, concidat exactæ obedientiæ votum, & disciplinæ regularis observantia necesse est. Siquidem Professio vitæ Regularis ad paupertatem quod attinet, contractus mutuus est, ut indicavi, vi cujus subditi omnia bona & præsentia, & futura, solenni ritu Religioni cedunt; Religio vicissim eodem Sacro vinculo se astringit alendi, vestiendiq; subditos tum sanos, tum infirmos. Si Religionum Prælati oppignoratam fidem non solvunt, subditis omnia necessaria ministrantes, necessario consequitur, subditos obedientiæ vinculo solutos esse, quantum ad comparanda ea quæ pro victu & vestitu necessaria sunt. Ergo sublata communitate, obedientiæ votum, atq; adeo ipsa disciplina Regularis corruit.

IV. Industriæ, labores, media quæ subditi adhibent ut peculium acquirant, sæpissimè Religioni non congruunt. Si Prælati impedire ea pertentant, subditi jus naturæ opponunt sibi prospiciendi in victu & vestitu à Prælatis non collato.

Quandoquidem in clauſtris, à quibus exulat perfecta communitas, pro veſtibus aliqua ſumma traditur, alibi major, alibi minor, quæ pro integro non ſufficit. Cellarum ſupellex integra ſaltem non datur; Pro itineribus, pro epiſtolis aut parum, aut nihil. Pro infirmitate curanda quædam, ut in hoſpitali, porriguntur; & qui non habent unde ſibi ſubveniant, miſerrimè langvent. Qui verò abundant, abſit infirmis fratribus quidquam tribuant. Hinc alij in penuria ſumma decedunt, alij morientes plurimam pecuniam relinquunt; Quibus auxilijs compararunt ingentia peculia?

V. Fac Prælatos prohibere ſubolitis ineptis ne conciones habeant, quia ea morum probitate non ſunt præcliti, quæ requiritur ut extra clauſtra Chriſtianis exemplo ſint, ne Monialium Confeſſiones audiant, ne ſe negotijs terrenis immiſceant, ne patrocinia ambiant, ne vagentur per Civitates; continuo in clamant ſubditi; ſi hæc lucra amittimus, quis nobis ve-

ſtes

ſtes, quis epiſtolarum, itinerum, infirmitatum, expenſas ſolvet? Quis *chocolate*, quis *tabaccum*, quis tot alia aut neceſſaria, aut congrua porriget? Cenſus vitalitij aut exigui, aut nulli ſunt &c: communi patrimonio nobis non providetur; ergo naturæ jure, quod omne votum antecedit, hæc nobis comparare juſtè poſſumus. Quid hinc? Literarum rudes, morum integritate, vel prudentia deſtituti è clauſtris exeunt, concionantur imperiti, Confeſſiones audiunt indocti, negotia tractant inepti. Jlli favores & patrocinia aucupantur; iſti præfecturas & officia ambiunt. Si Prælati intercidere velint, ſubditi opponunt, ut dixi, jus naturæ.

VI Mala, ſcandala, diſciplinæ relaxatio, & alia abſurda, quæ hinc proficiſcuntur, nolo meis verbis exprimere. Dionyſius Carthuſius de *Refor: Clauſtr:* C. 16. hæc ſcribit. *Ex peculio tanquam ex venenoſa radice multa peccata proveniunt, utputa contumacia, ſuperbia, contentio, partialitas, avaritia, vanagloria, invidia, mendacium*

luxuria. Quoniam abundantes in peculio ad resistendum suis Superioribus fiunt audaces, nec disciplinam, & correptionem patienter suscipiunt, partialitates efficiunt, & interdum commessationibus, & ebrietatibus vacant, ex quibus ad vitia carnis labuntur, & votum suum de Castitate servanda sceleratissimè frangunt. Quid si nos hac scribendi libertate uteremur? Similia, & graviora absurda ex peculio manantia describunt Trithemius, Nyder, S. Antonius, Cajetanus, & communiter Theologi. En rationum momenta cur SS. Patriarchæ etiam ultimæ ætatis pecculio bellum indixere. Alias austeritates, ut jejunia, vestitum asperum, & plura alia pænitentiæ exercitia aut linierunt, aut sustulerunt. Communitatem verò bonorum, licet agnovissent fuisse lapidem offensionis ad quem plures impegerunt, non modo non liniere sed, ut dixi, severius illam præceperunt: quia hac exacta bonorum communitate sublata, corruet universa disciplina monastica oportet.

CA-

CAPUT VI.

Quam hostiliter pugnent cum voto paupertatis monasticæ census vitalitij. Excusationes & sophysmata quibus incrustari peculiorum corruptela solet.

I. DIvitiæ & paupertas evangelica non minus opponuntur quam castitas, & luxuria. Quare Christus dixit: *Si vis perfectus esse, vade, vende quæ habes & da pauperibus.* Vendere, & retinere non ne invicem hostiliter pugnant? nonne hæc duo: vendere omnia, ut omnes Patres interpretantur, & ipsum Evangelium clarè & perspicuè edisserit: & retinere aliqua, Chymæram monstrosam constituunt? & tamen Chymæra hæc familiaris est. Antequam professionem juvenes edant, census vitalitios sibi reservant ditiores, aut minores, prout domesticum patrimonium permittit.

II. Reponunt: se reservare hos reditus non sibi, sed Religioni. Religio enim absolutum dominium horum edituum

habet; Religiosi verò purum merumq; usum facti ex licentia, & facultate Superiorum. Dominium autem, non merus usus facti cum paupertatis, voto pugnat. Rectè & venustè. Quid appetitiones nostras explet, & saturat, dominium, an usus? Dominium absolutè sterile est, & unicè appetitur propter usum. Si separes ab usu dominium, hoc futile, & vanum evadit. Ego facillime tibi perfectissimum dominium concederem, dummodo usum pecuniarum semper Religio haberet? Quid tibi dominium hoc in casu prodesset? si maritus dominium, alter usum haberet uxoris, isne castitatem servaret? Maritus cum suo dominio continens esset & castus, alter cum suo solo usu facti venerem expleret.

III. Insistunt: Superior ad nutum revocare hunc usum valet. Peregregie. At nunquam revocat, ut experientia constat. Si revocare ad nutum Superiores peculij privati usum valent, cur reipsa non revocant? Cur communitatem exactam non invehunt? Cur Regulis, & tot Concilio-

rum

rum, & Summorum Pontificum decretis non parent? Responsum pressum & perspicuum exhibito.

CAPUT VII.

De ludis Regularium, & aliis quæ cum voto paupertatis pugnant.

I. QUÆSITUM 1. *Licitò ne sunt Regularibus ludi alearum & sortis?* RESP: Ludis, qui in jocoso sermone, factisq; ludricis sistunt, ut qui corpus exercent, quiq; ad spiritum exhilarandum, viresq; instaurandas directi sunt, indulgere Religiosos posse, omnes cum S. Thoma 2. 2. *q.* 168. *a.* 2. Concedunt.

II. Contra Theologi, & Regulæ omnes à Sede Apostolica approbatæ ludos alearum severissimè Religiosis voto paupertatis devinctis prohibent. Nomine *aleæ* omnes ludi fortuiti intelliguntur. Quid quod ludi isti ipsis Christianis omnibus vetiti sunt; imò omnes ethnici Philosophi ludos ejusmodi execrati sunt ut *Tom.* 7. Theologiæ Christianæ palam feci.

Constitutiones O. P. ad carceris pœnam damnant Fratres, *qui inventi fuerint ad taxillos lusisse*, non secus ac reos carnis, furtiq;. Ludus fortuitus solius avaritiæ, & desiderij ditescendi fructus est. Quid magis evangelicæ paupertati adversum, quam desiderium hoc divitias augendi.

III. *QUÆSITUM II. An paupertatis voto repugnet, quod Regulares habeant instrumenta argentea, ut cochlearia, cultrum, furniculam, arculam pro tabacco, horologia, idq; genus similia?* RESP: Hæc omnia Solenni paupertatis voto opponuntur, statumq; disciplinæ monasticæ evertunt. Paupertas enim & auri, argentiq; pretiositas directè pugnant. Comperta hæc sunt natura sua. Omnes Regulæ monasticæ usum auri argentiq; in ejusmodi instrumentis prohibent. Constit: O. P. *dist*: 1. C. 10. hæc præscribunt. *Nullus Frater aut Soror Ordinis Nostri, cujuscunq; gradus* (NB.) *aut conditionis, existat, uti debet cochlearibus, & instrumentis aureis vel argenteis, aut etiam ex lapidibus pretiosis, sive in mensa, sive in*

cingulis, sive in cappis, cultris, vel eorum vagines, sive in quocumq; alio genere rerum utensilium. Qui autem transgressores reperti fuerint, ijsdem instrumentis omninò priventur; & illa communitati applicentur, & GRAVITER præterea transgressores puniantur. Gravis punitio gravem culpam supponit. Nec opponas, Constitutiones istas ad culpam non obligare. Utiq; ad culpam non obligant quæ extra vota sunt. At rescripta Constitutio votum paupertatis exponit. Votum autem illud ad culpam, & quidem gravem astringit. Usum ergo adeò communem damnare audes? Non ego, sed disciplina Regularis, sed vota, quæ distinxerunt labia tua DEO, præfata omnia detestantur. At Religiosi docti, & probi, his utuntur instrumentis? Quid inde? isti gravius peccant, quia sua doctrina & probitate gravius scandalum Cæteris pusillis ingerunt.

CAPUT VIII.

Quàm gravis sit Prælatorum obligatio invehendæ communitatis. Quid agere debeant Regulares degentes in Claustris, ubi pulsa vita communi peculia serpunt. Et an iuvenes suscipere habitum Religiosum in his locis licitè queant?

1. QUÆSITUM I. *Sunt ne in continuo statu peccati mortalis Superiores Regularium, qui sincero animo, & totis viribus non conantur instaurare vitam communem ubi collapsa est?* RESP. Affirmant omnes Patres, omnes Regulæ Monachales, Concilia omnia, & tandem ex adductis Constitutionibus pontificiis id luculentissimum est. Si ratiociniis meis, quantumvis validissimis id confirmarem, rigorismi, & infamatoris censuram non declinarem. Quare in medium adducam quæ non modo viri Sancti, sed alij non tantæ existimationis Theologi docent.

II. Divus Antoninus (3. *p. tit* 16. *Cap.* 1.) *Satis credo quod qui se reperiunt in Monasteriis, ubi non vivitur in communi, si Prælati sunt, & non faciunt quantum est eis possibile sine notabili scandalo ut vivatur in communi, eos non esse in statu tuto.*

III. Joannes Excuria (in trac: de refor: *p.* 3. *a.* 2.) *omnes Prælati tam majores, quàm minores, singuli videlicet respectivè pro sui dignitate, officio, commissione, aut facultate, de debito justitiæ tenentur subditos suos Religiosos deformatè viventes, ad vitæ Regularis observantiam reformare.* De *ipsorum enim manibus sangvis subditorum requiritur.*

IV. Sylvester (verb. Relig. 6.§ 7.) *Si Prælatus non facit quantum potest sine magno scandalo, ut vivatur in communi, non est in tuto statu arg. dist.* 83.)

V. Ludovicus Lopez de Texeda (*lib.* 2. *trat.* 2. *Cont.* 7. *dub.* 2. *n.* 24.) *addo, Religionum Prælatos ex meritis Officij teneri debitam adhibere diligentiam ut Religiosi subditi vitam transigant in communi, & i-*

deo tenentur valde esse solliciti de necessariis illis conferendis, pro victu, & vestitu. Quare si illa non tribuant, cum commodè possint, peccant mortaliter, & sunt indigni Prælatorum officio, & debent deponi: quia tribuunt ansam Religiosis ut peculia quærant, & votum laudabile paupertatis infringant.

VI. Thomas Sanchez (in Dec. lib. 7. C. 19. n. 27.) *Tertio deducitur, non esse in bono statu Prælatum, qui inquantum potest absque gravi scandalo, non nititur Religiosos vivere in communi, ac superfluos usus vitare.*

VII. Valentia (2. 2. disp. 2. q. 4. a. 4.) *Quarto sequitur esse in malo statu, tam Prælatos, quàm subditos, qui non agunt vitam communem, quando ex reditibus communibus possunt sufficienter vivere.*

VIII. Franciscus Pellizarius (trac. de Monial. c. 4. Sect. q. 4.) *Colligitur ex Sanchez asserente cum S. Antonino & Sylvestro, quod sicut Prælatus Regularium non est in bono statu, si quantum potest absque gravi scandalo, non nititur, in communi Religiosos vivere; ac super fluos usus vitare; sic nec sunt*

in

in bono statu subditi resistentes, non quod nequeant sufficienter vivere, sed quod velint abundare, & liberius disponere. Hoc enim adversatur voto Paupertatis.

IX. Joannes Baptista Lezana (quæst: Reg. Cap. 18. n. 14.) *Prælati qui inquantum possunt, non curant suos subditos vivere vita communi absq; peculio, aut proprio, & superfluos usus vitare, non sunt in bono statu conscientiæ. Ratio est: quia votum paupertatis id requirit, summiq; Pontifices, & Concilia id præcipiunt.*

X. Gabriel à S. Vincentio (de Just: & Jur. disp. 3. q. 10 n. 132) *Superior peccat graviter non providendo subditis de necessarÿs, tum quia præbet occasionem relaxationis Religionis dando occasionem introducendi peculium, tum quia privat subditos jure quod habet ad bona Monasterÿ.*

XI. Thomas à IESU (specul. Relig. par. 4. Cap. 2.) *Concludo Prælatum mortaliter peccare, qui non curat, ut communis vitæ ratio in monasterÿs servetur. Idem esto judicium de eo, qui communem vitam jam la-*

xatam, quantum in se est, ad pristinam observantiam non conatur reducere, quin etiam ipsi subditi, qui Prælatis vitam communem restaurare volentibus contradicunt, eadem culpa mulctentur. Primò: contrariantur ipsô factô Decretis Conciliorum, & Pontificum, à quibus hujus vitæ observantia districtè præcipitur. Secundo: quia ubi vita communis non observatur; Monachi variis animæ periculis circa transgressionem voti paupertatis exponuntur. Tertio: quia communis vitæ observantiam Prælati reformare negligentes contraveniunt justitiæ legali, quia ex officio tenentur bono communi consulere. Insuper dispensatione sibi commissa abutuntur, & peccant contra fidelitatem, & sæpe contra justitiam distributivam.

XII. Servatius Lainvelz gravissimus unaq; piissimus auctor in sua optica Regular: (spec. 12.) *Certum mihi est, esse in continuo peccato mortali eos Prælatos, qui quantum possunt, sua Monasteria non reformant, quiq; ad vitam communem Religiosos suos, quantum possunt, non reducunt.*

XIII. QUÆST. II. *An subditi Regu-*

la-

lares resistentes introductioni vitæ communis, pulsîs peculiîs, sint in statu peccati mortalis?
RESP: Ex ijs quæ dicta sunt, patet evidenter resolutio, propositæ quæstionis. Nihilominus in majorem confirmationem, quæ docent & citati, & alij auctores, subijciam.

XIV. D. Antoninus (3. p. tit. 16. c. 1.) *si subditi sunt, & resistunt huic bono dum attentatur, non quia non possunt vivere sufficienter, sed quia volunt abundare, & de suis suo modo facere, videntur esse in malo statu, cùm seculariter vivant, & velint in malo statu perseverare.*

XV. Cardinalis de Turre Cremata in Regulam D. Benedicti (Tract. 94.) *Gravissimè peccant, qui reformationi hujusmodi abusuum temerè resistunt in Monasterijs, & se, & alios defendunt, ne ab hujusmodi labe purgentur.*

XVI. Sylvester (v. Rel. 6. §. 7.) *subditi verò dictæ communitati resistentes, non quia non possunt sufficienter vivere, sed quia volunt abundare, videntur esse in malo statu.*

XVII.

XVII. Thomas Sanchez (lib. 7. Cap. 22. n. 27.) *Similiter peccant mortaliter subditi dantes peculij causam, resistendo vitæ communi, cum illis necessaria ministrentur, & similiter graviter murmurando, & magìs querelas fundendo.*

XVIII. Lezana (quæst. regul. Cap. 6. n. 60.) *Addendum tamen est, & valde notandum, Religiosos paratos esse debere ad recipiendam reformationem, & introductionem vitæ communis, si à Prælatis denovo instituaretur, seu restauretur, nec posse ullô modó resistere sub gravissimo peccato mortali. Ratio est. quia cum vita communis obliget sub peccato mortali omnes. Religiosos, ab illa excusari non possunt, nisi quia Prælati Monasteriorum non provident illis de necessarijs ad victum unde constando prædictis necessitatibus, sufficienter providendum fore, nulla remanebit ratio excusationis. Et hæc est communis ratio Theologo?*

XIX. Thomas à IESU (Specul. Relig. p. 4. C. 2.) *Graviter peccare dixi, quia nolunt reformationi vitæ communis acquiesce-*

re, nempe propter grave damnum emergens ex eorum contradictione.

XX. Franciscus Lopez (lib. 2. tract. 2. controv. 7. dub. 7 n 24.) *Religiosi autem tenentur ex merito suæ Professionis & status de communi vivere, & contenti esse his, quæ à communi ministrantur.*

XXI. Angelus Pistachius Castelli (tr. 4. de voto pauper C. 4. n. 5.) *Subditi resistentes vitæ communi, peccant mortaliter.*

XXII. Alieferra (Orig: Monast: lib. 1. C. 15.) *Monachi compelli possunt ad reformationem juxta præscriptum Regulæ quem professi sunt. Nec tueri se possunt in observantia longi temporis, quia contra ea quæ sunt de substantia vitæ regularis, nulla est præscriptio temporis, neq; dispensatio.*

XXIII. Emanuel Rodericus (Tom. 2. q. 53. art. 3.) ubi relato Tridentini decreto) §. 25. Cap. 2. (hæc infert. *Ex qua decretali colliges, quod Religiosi debent, & tenentur reformare seipsos ad præscriptum Regulæ quam professi sunt.* & art. 4. *Peccant*

Superiores negligentes instruere, seu reformare, & magis contravenientes reformare volentibus, & etiam singulares impedientes ea, quæ contraveniunt menti, & verbis Concilij, quod est peccatum.

XXIV. Caramuel in Reg. D. Benedicti n. 630. *Qui vota emisit in Monasterio irregulari, hoc est, ubi contra Regulam abusus irrepserunt, tenetur reformationi subjacere, & obedire Antistiti abusus illegitimos eliminanti.* Sic loquitur Caramael, & in hac controversia adeò sibi constat, ut in Theolog. Regul. n. 631. hæc scribat. *Quam periculosè se fallant, qui existimant ex vi voti non teneri ad vitam communem, eò quòd tempore suæ Professionis non servabatur in Monasterio.*

XXV. Ultimi loco adduco Capitulum Ordinis Præmonstratensis, sub doctissimo Joanne de Paigè celebratum, quodve insertum habetur in Bibliotheca Præmonstratensi (lib. 5. pag. 1019.) *Reverendus Dominus Abbas Religiosos suos ad vitam communemreducat, revocetq; - - - &*

ne quis sibi in hoc blandiatur, & Superiorum obtrudat licentiam, audiat Innoc. III. in Cap. cum ad Monasterium: Nec existimet Abbas, quòd super habenda proprietate possit cum aliquo Monacho dispensare - - - - & Concilium Trid: Sess. 25. in Decreto de Regularibus &c. Quo fit ut sint in malo statu, labanturq; turpiter tam Prælati, quàm subditi Religiosi, per quos stat, quo minus omnes in Monasterio vitam communem ducant. Quid plura? Vix vel unicum alicujus nominis Theologum reperire licet, qui oppositum doceret.

XXVI. Ex his omnibus hoc pacto concludo. Juxta commune Theologorum placitum; Prælati Regularium sub gravissimo peccato mortali tenentur pro viribus vitam communem peculio vacuam invehere. Hæc *prima* propositio certissima est. *Secunda.* Omnes subditi ex lege ad peccatum mortale obligante tenentur animo parati esse ad vitam communem peculij expertem suscipiendam, ut communiter omnes vel benigniores docent. Ergo alterutrum necessario consequitur. Aut

Præ-

Prælati in extremo damnationis periculo versantur, propter ea, quòd præceptum gravissimum introducendæ vitæ communis pro viribus implere non conantur; aut subditi sunt veri proprietarij, quòd Prælatis suis invehere bonorum communitatem satagentibus resistunt, vel contumacem obsistendi voluntatem produnt, ob cujus repugnantiæ scandalum vitandum, Prælati ab implendo officio suo desistunt. Nullus hic tergiversandi locus superest, *Si plura cupis* lege *Discipl. Apost. Monast. Diss.* 3. c. 4.

XXVII. QUÆSTIO III. *Quomodo se gerere debeant Regulares, qui in ijs Conventibus commorantur, ubi sublata vita communi, peculiorum pestis serpit, ut propriæ consulant saluti?* RESP. Rationem propriæ conscientiæ dirigendæ & peculij habendi vix ego designare valeo. Rescribam quæ celeberrimus Joannes de Turra Cremata Card. in commentarijs in Reg. S. Bened. Cap. 94. docet his verbis.

XXVIII. *Gravissimè peccant, qui re-*

for-

formationi hujusmodi abusuum temere resistunt, & se, & alios defendunt, ne à tali labe purgentur. *Ratio est: Quia isti sunt formaliter contemnentes remedia suæ salutis. & tale peccatum est in Spiritum Sanctum. Unde illi qui vivunt in Monasteriis deformatis, quintuplicis sunt generis. Quidam enim dolenti & amaro sunt animo, quod non vivunt in observantia, ex animo tamen aspirant ad reformationem. Alii sunt, qui nolunt aliter vivere, & sic ut sunt malunt manere, nollent tamen Superioribus resistere, si vellent reformare. Tertii sunt, qui positive sic vivere sub deformatione volunt, ut omni reformationi pertinaciter resistant. Quarti inveniuntur neutrales, in omnem partem incurii de modo vel sic, vel aliter vivendi. Quinti sunt, qui apparent bonæ voluntatis, & se reformare intendunt; sed aut quadam animi fragilitate, aut quia nullum modum consentaneum reformationis sibi intendunt, diferunt, & semper inducias captant.*

Inter hos omnes Religiosos secundi & tertii generis, qui deliberate reformari nolunt,

si-

sive resistant, sive non, si sic usque ad finem persistant, in statu sunt damnationis. De quarti generis Religiosis dicitur, quòd sunt sub periculo salutis, eò quòd in Schola Religionis, non proficiunt, nec ad perfectionem tendunt pro sui status exigentia, & incurij sunt suæ salutis. De quinti generis Religiosis, apparet periculum suæ salutis, propter tepiditatem affectus, & quia discrimini se exponunt, & pusillos scandalizant.

Religiosi primi generis, qui vivunt in locis deformatis, ubi Regula non servatur, cum proposito se reformandi, si valerent, ut securius vivant, & tutius saluti suæ consulant, hæc omnia facere tenentur.

1. *Laborare pro alio Conventu, ubi regulariter vivere possint, & illuc se transferre, nisi forsan spem haberent. Satis certam proprij loci reformandi ex eorum præsentia.*

2. *Si locum reformatum habere non poterunt ut aliqua digna causa eum omiserint super hoc doleant, & pro reformatione inducenda, semper quod in se est, faciant.*

3. *Non sæculariter vivant; Bona con-*

ces-

cessa nonnisi cum licentia Superioris, & in usum necessarium disponant, cum proposito semper resignandi ad placitum Superioris, imò omne superfluum illi dando, aut potius ab alio rerum provisionem sine usu pecuniaris recipiendo.

XXIX. Quisq; astringitur declinare occasionem proximam violandi proprium votum; Quando autem occasio est necessaria, tunc adhibenda sunt remedia opportuna, ad evitandam legis transgressionem; Plurimis occasio habendi pecul[i]j necessaria est, cum isti removere illam nequeant. Hi ergo, ut sibi consulant, regulam propriam in victu & vestitu, abstinentiam, jejunia, & vestium asperitatem servent. Tantum pecul[i]j illis licitum est, quantum requiritur pro ijs rebus comparandis, quas Religio subministraret, si in ea exacta vigeret communitas. Quod superest, Religioni tradant cum cæteris bonis Cænobij confundendum.

XXX. QUÆSTIO IV. *Licitum ne st juvenibus suscipere habitum Religionis, & pro-*

profiteri in iis Claustris, ubi non servatur communitas rerum, & aliæ præcipuæ Regulæ?
RESP: Negant communiter, omnes graviores Theologi, S. Antoninus 3. *p. tit.* 16. c. 2. inquit: *Et ubi quis ex ignorantia, vel errore intenderet illam* (Religionem) *ingredi, in qua non bene vivitur, crudelitas esset non reddere illum cautum, & à proposito suo revocare.* Ut istius crudelitatis crimen declinarem, monere hac de re lectores volui.

XXXI. Cardinalis Cajetanus, 22 *q.* 189 *a.* 9. hæc scribit: *actus iste qui est inducere ad vitam Conventualem, est actus ex genere suo malus, quoniam inducitur quis ad vitam reprehensibilem; Omnis autem vita reprehensibilis mala est. - - - Unde vituperabile est, non solum inducere, sed etiam ingredi; & recipere ad vitam irregularem Personas, utriusque sexus, quamvis hoc toleret permissivè.* Verùm Ecclesia post obitum Cajetani nullum non movit lapidem, ut impediret rceptionem juvenum, ubi exacta vita communis, & observantia Regularis

non

non vigent, ut ex Clemente VIII. & Innocentio XII. supra vidimus. Cajetani sententiam confirmat, *in 2. p. lib. 3. de Reg. can. Cum virum num.* 48. Prosper Fagnanus. Martinus Navarrus. *p.* 2. *Decret. C.* 12. *n.* 45. citata Cajetani doctrina, concludit. *Qui alteri suadet ingredi Religionem adeò laxatam, qualem modo dicemus, & ubi Regula perperam observatur, peccat.* Graviora docent Nazarius, Nyder, & cæteri communiter.

XXXII. Ludovicus Lopez in suo *Instr. Conf.* C. 43. docet: *Inducere ad Religionem, vel ingredi ad eam, ubi male ob disciplinam Regularem vivitur, peccatum esse.*

XXXIII. Sanchez *lib.* 4. *in Decal. Cap.* 16. *n.* 14. inquit. *Illicitum est Monasterium illud ita collapsum, nec proximè reformandum ingredi quamvis ab Ecclesia toleretur.*

XXXIV. Paulus Layman *Lib.* 4. *Tra.* 5. C. 6. *n.* 5. scribit: *Qui religionem absolute vovit, is non tenetur, imò neq; licite potest ingredi ordinem, cujus regularis disciplina collapsa est, ejusq; Professi plerią; male vi-*

vivunt, ut ne substantialia quidem vota observent. Ideoq; ingredienti perversionis periculum immineat, ut docent Cajetanus Major, Navarrus, Valentia, Rodriquet, Sanchez, Lessius.

XXXV. Leander hæc trac. 1. de jur. quæst. 14. & 15. docet: An prædictus vovens, ingrediens Religionem quoad substantialia collapsam, non solum non satisfaciat voto, verum etiam mortaliter peccet? Respondeo dicendum, quòd non solùm non satisfaceret voto, sed quòd denuo peccaret mortaliter, ob perversionis periculum.

XXXVI. Salmanticenses trac. 15. cap. 2 pun. 1. n. 1. hæc inquiunt; Cæterum pro comperto habemus, non satisfacere (voto ingrediendæ Religionis) ingrediendo Religionem relaxatam, & quoad principales obligationes collapsam, nisi fortè spes subsit proximæ reformationis. Quia talis Religio non meretur nomen Religionis, nec ad perfectionem conducit, sed ad perditionem; nec in eam ingrediendo pericula fugerentur, sed majora fortè amplecterentur. Eadem docent Passerinus

nus, Martinez de Prado, Lezaxa, Cassianus à S. Elia, Rotarius, Bonacina, & communiter omnes. Consule *Disciplinam Apost. Monast. diss.* 15. *Cap.* 13. *& Defens. Decret. Concilij Trid. Diss.* 2.

XXXVII. Religio schola Evangelicæ perfectionis est, in qua facilius ad optatum bravium pervenitur. Religiosi veluti rheda, & curru ducti ambulant ad pallium assequendum. Christiani in sæculo pedites iter agunt, undiq; scopulis & laqueis circumsepti. Si currus sit optimè ordinatus bene clausus & fortis felicissimè ambulant viri Religiosi. Contra si currus sit perturbatus, læsus semifractus, tunc infeliciores sunt illi qui tali curru incedunt & in graviori periculo versantur, frangendi crura, brabia capita, quam Christiani qui pedites ambulant.

XXXVIII. QUÆST: V. *Utrum habere reditus redundantes in communi pugnet cum voto paupertatis*: RESP: S. Thomas 2. 2. quæst. 88. art. 7. respondet. *quod habere superabundantes divitias in commu-*

muni, sive in rebus mobilibus, sive immobilibus, est impedimentum perfectionis, licet non totaliter excludat eam; habere autem de rebus exterioribus in communi sive mobilibus sive immobilibus, quantum sufficit ad simplicem victum, perfectionem Religionis non impedit, si consideretur paupertas, per comparationem ad communem finem Religionum, qui est vacare divinis obsequijs.

XXXIX. Extrema diligentia, summa cavenda in hac materia sunt. Victum & vestitum præbere Superiores, ad normam propriæ Regulæ debent: caritas in hac provisione elucere debet. Victus non debet delicatus esse, sed diligenter & oportune paratus, ut decet regularem sobrietatem. Vestitus quoq; promptè tradatur. Jnfirmorum cura magna habenda est. Aliud extremum divitiarum etiam in communi possidendarum vitandum est. Non ob paupertatem, sed ob divitias Religiones omnes naufragium passæ sunt. Pauperes ne IESU Christi ejusq; Discipuli & comites dicendi essent, qui superba

ædi-

ædificia, splendida palatia, qui ingentes reditus possiderent? Si talia peragerent, proculdubio Religionis relaxationem, & & perversionem inducerent. Religio enim Christi IESU & redundantes, divitiæ contradictoriè opponuntur.

CAPUT IX.

De voto Castitatis & Obedientiæ.

1. QUÆST. 1 *Quid sit votum Castitatis Religiosæ?* RESP. Est *abstinentia perpetua ab omni actu venereo, tam interno quam externo.* Sacerdotes peccantes contra hoc votum augent malitiam ob duplicem titulum seu vinculum, quo Sacerdotes obstringuntur, castitati servandæ. Hujus voti observantia à modestia oculorum à solitudine, à carnis mortificatione, ab otij declinatione plurimum pendet. Quare quælibet Religio & jejunia, & victus temperantiam & alias virtutes plus & minus præscribit in castitatis præsidium. Renunciant divitijs ut animum ab affectu pecuniarum immunem conservent. Separantur

à sæculo ut ablata omni occasione facilius castitatem custodiant quam observare & ipsi Christiani in medio laqueorum mundi, & inter ipsa fæminarum præstigia, aut virginalem, aut matrimonialem astringuntur. Aspectus venereus & sola deliberata delectatio, luxuriosa æquè Christianum ac Religiosum virum in infernum detrudunt, sola circumstantiæ sacrilegæ diversitate.

II. Virtus hæc veluti limpidissima chrystallus in putrido & luculento corpore defertur. Facillimè bitumen succenditur, & luxuriæ ignis ardet, & sulphureæ exhalationes castitatis candorem offuscant, nisi assidua vigilantia custodiatur. Concupiscentia dira fera est, quæ semper rugit, & revolutiones machinatur. Si initio heroico spiritu cohibeatur, & continua custodia frenetur, ejusmodi victoria facilis nunquam tamen eidem fidendum, quis versute, & ex insidiis suam orditur rebellionem. Concionatores, & Confessarii præsertim vigiles sint oportet. Hi quippe

ratione ministerii frequenter feminas alloquuntur, A colloquiis spiritualibus initium ducitur;at nisi cautela summa adhibeatur, omnia in carnem desinunt. Confessarij habent suas filias spirituales, quibuscum familiares sermones texunt, Halitus ille Virginalis, simulque femineus, calida illa suspiria, & familiaritas paternitatis spiritualis cum filia spirituali fugienda sunt tanquam sibibus basilisci. Tractandæ feminæ sunt, non secus ac personæ lue inquinatæ spirituale alimentum porrigatur, & continuo separatio succedat, alioquin pestu luxuriæ sua veneficia immittit. Verum quia innumeri libri sunt qui fusius hoc argumentum tractant; idcirco ab ulteriori abstineo sermone.

III. *QUÆST: II. Quid ratione voti obedientiæ præstare Regularis Obstringitur.*

℟. Votum obedientiæ est *oblatio propriæ voluntatis DEO facta*, dum Regularis promittit obedire suis Superioribus in iis omnibus quæ hi juxta propriam regulam jubebunt. Quare Regularis obedire tene-

tur sub gravi culpa Superiorum præceptis. Quando Superior non præcipit, sed solum optat hortatur, etiamsi subditus non pareat, non propterea violat obedientiæ votum quia nullum transgreditur præceptum. Præcepta autem Superiorum de re gravi esse debent.

IV. Quatuor communiter conditiones pro exacta obedientia Sancti Doctores requirunt. 1mo ut sit prompta executio ejus quod præcipitur: 2. ut interior voluntas accedat executioni externæ: 3. ut subditus proprium judicium in re dubia aut controversa submittat judicio Superioris. 4. cognita Superioris voluntate non est expectandum præceptum, sed implendum est quod Superior cupit. Hæ tamen conditiones ad majorem obedientiæ perfectionem requiruntur. Secus adejusdem virtutis naturam. Ad hanc enim, & ut peccatum, saltem grave evitetur, sat est ut reipsa subditus obediat, & exequatur impositum præceptum. Advertendum tamen, quod Superiores interdum præcepta

su-

suspendunt, ut scandalum evitent, quia prævident subditos minime paratos ad implendum præceptum. Et tum subditi qui hæc obsistendi Superiorum mandatis argumenta perhibent, sunt in malo statu, & peccare mortaliter valent spectata, rei præcipiendæ gravitate. Jn his enim circumstantiæ spectandæ sunt.

V. Superiores jure præcipere valent ea omnia quæ intra confinia regulæ & Constitutionum continentur vel ad regulæ & Religionis conservationem & decorem indirectè etiam conducunt. Queunt etiam Prælati ea vetare quæ tendunt ad proprias leges violandas, & alia jubere quæ graviter expediunt Regulæ & Constitutionum observationi. Quare præcipere Superior potest necessitate urgente ut subditi inserviant Religiosis & Sacramenta ministrent Christianis peste infectis, præsertim si Religiosi ordinem profiteantur ad proximorum salutem procurandam institutum.

VI. Jn re dubia parere subditus te-

netur Superiori præcipienti, quia possessio stat pro Superiore, ut communiter Theologi docent. Probabilistæ non nulli contendunt, subditos habentes pro se opinionem etiam minus probabilem liberos esse ab obedientia præstanda, quamvis opposita sententia probabilior stet pro Superiore. Et ita docere coguntur, admisso systemate probabilistico. Hinc verò luculentius apparet, quam sit auctoritati Superiorum, & optimo regimini seditiosus, atque perniciosus probabilismus.

VII. Superiores nihil supra aut contra Regulam præcipere valent subditus tamen non est legitimus judex, num idquod Prælatus jubet, sitcontra, vel supra Regulam, nisi res evidens sit. Capitula Generalia præscribere, & condere statuta valent nova, quæ Ordinis & decorem augeant, & observantiam Regularem validius firment. Ad præfecturas quoque acceptandas & obeundas prælati urgere subditos suis præceptis jure queunt; secus ad acceptandas dignitates, vel Episcopatum extra Ordinem.

VIII.

VIII. Graviter Regulares peccant, vel dum præceptum Superioris implere recusant, vel dum ejusdem vocem contemnunt, vel dum reformanti, abusus, & corruptelas, invectas contra Regulam & Constitutiones resistunt. Peccant venialiter si ea executioni demandare negligant quæ sciunt à Superiore præscibi, quamvis non sub præcepto, ut dum inculcant observantiam Regulæ & Constitutionum. Et licet Constitutiones natura sua ad culpam non obligent, re ipsa tamen numquam deliberate violantur sine aliqua veniali culpa, qui vero ex habitu & consvetudine eas indiscriminatum transgrediuntur, ad tacitum contemptum se se disponunt, & contra præceptum aspirandi ad perfectionem peccant.

IX. Superiores qui Regulæ & Constitutionum transgressiones dissimulant, qui easdem pro viribus corrigere & impedire negligunt, aut ex torpore & negligentia, aut ex quadam conniventia, peccant mortaliter, ut Diana Salmanticen-

ses La-Croix, & alii communiter docent. Superiores enim vi muneris sui destinati sunt ad legum custodiam, & universæ disciplinæ observantiam promovendam. Illorum negligentia in impediendis transgressionibus gravissimum detrimentum infert Religioni, Hinc enim gravissima proficiscuntur absurda, & hinc omnes Sacrorum Ordinum relaxationes manarunt. His quippe transgressionibus succedunt violationes votorum, scandala, castitatis jactura, & proprietatis pestes.

CAPUT X.

De Tyrocinio, seu Novitiatu Regularium.

1. ANtequam Religionem juvenes solemni ritu profiteantur, debent per annum integrum habitum Religionis, & palam gestare. Libera autem, & non coacta sit hæc Religiosæ vestis susceptio necessarium est, Qui puellas cogunt ad hanc susceptionem, mortaliter peccant, & excommunicationem in currunt, ut Tridentinum *Sess.* 25. *c.* 18. statuit. Qui autem ju-

juvenes mares cogunt minis, peccant mortaliter, sed excommunicationem non incurrunt. Juvenes qui coacti tyrocinium peregissent, si libere professionem emitterent, validus fuisset Novitiatus. Annus hujus Novitiatus integer esse debet, ut Tridentinum *Sess.* 25. *c.* 15. præscribit, continuus & non interruptus. Qui per diem habitum dimitteret, & à claustro exiret animo non redeundi, licet post diem rediret, Novitiatus interruptus diceretur; secus si per aliquot horas dimitteret, absque exitu è cœnobio.

II. Jnepti jure naturæ ad Novitiatum ut sunt decrepiti, insani, habitualiter infirmi grevi morbo, servi vere tales repugnante domino Conjuges post consummatum matrimonium sine mutuo consensu professi in altero ordine sine licentia Superiorum, Jure positivo recipi nequeunt Episcopi Archiepiscopi, qui sine expressa summi Pontificis facultate profiteri Religionem regularem nequeunt Ceteri autem Ecclesiastici liberi omnino sunt e-

tiam curæ animarum addicti ad profitendam vitam Regularem.

III. Pontifices summi plures ediderunt Constitutiones, quibus determinant conditiones recipiendorum ad ordines regulares Sixtus V. sua Constitutione *Cum de omnibus* prohibuit ne viri prætergressi annum sextum decimum reciperentur, nisi præmissa severa perquisitione de patria de acta vita de parentum qualitate. Quod si repertum fuerit istos latrocinia, aut alia similia scelera patrâsse vel suspectos de iisdem esse, aut condemnatos vel prudenter timeatur condemnandos fore; si ære alieno, gravatos supra vires, vel ratiociniis reddendis adstrictos unde lites & molestiæ, prævideantur; prohibet ne recipiantur, & professionem ab istis emissam nullam declarat Prælatos verò qui scienter ejusmodi receperint, privat voce activa & passiva, gradibus & præfecturis inhabilesque constituit ad futuras dignitates, & gradus. Hanc Constitutionem altera Constitutione cujus initium est, *Ad*

Romanum Pontificem temperavit non quantum ad pœnas, sed quantum ad crimina. Gregorius XIV. alia Constitutione dictâ *Circum specta* partim sustulit, partim auxit Sixtinæ Constitutionis moderationes. Et tandem Clemens VIII. Professionem reduxit ad terminos Juris communis: ita ut nisi aliquod Juris communis impedimentum obstet Professio valida, sit. Pœnas vero intransgressores in suo reliquit vigore. Nunc tamen vi Constitutionis ejusdem Clementis VIII. Regulares recipere juvenes' possunt etiam prætergressos annum decimum nonum exacto tamen juramento, quod neque criminosi, neque ratiocinjis reddendis obnoxii, neque rei furti, aut homicidii vel aliis impedimentis in Sixtina Constitutione recensitis ligati sint. Prælati qui ejusmodi scrutinium negligunt graviter delinquunt & subjecti sunt Sixtinæ Bullæ pœnis. Valida tamen Professio erit dummodo nihil contra jus commune repugnet.

IV. Novitii omnium privilegiorum

Re-

Regularium participes sunt, cum sint sub potestate Religionis, & ejusdem onera sustineant. Quare sunt á jurisdictione Episcopi immunes, & privilegio fori gaudent. Possunt Superiores Religionis cum iisdem dispensare super praeceptis Ecclesiae, & eorum votis, quae tamen implere, si habitum Religionis dimittunt, debent. Contra si absolvantur à censuris, irregularitate, vel reservatione si exeant à Religione, quam bona fide amplexi fuerant, absoluti manent.

V. Si in anno Tyrocinii novitius decedat heres ab intestato ejusdē bonis succedit Donationes liberae inter vivos, contractus, lucrosi, renuntiationes bonorum temporalium, officiorum, dignitatum, nisi fiant cum licentia Episcopi aut ejus vicarii duobus mensibus ante professionem irritae sunt & nullae, ut determinavit Tridentinum Bona quae sibi obventura sperat Novitius, renuntiare potest Religioni quam Professurus est, etiam vivente Patre secus alteri determinatae Per-

sonæ. Bonis quæ jure sangvinis obveniunt Novitio, nisi ipse disponat juxta præscriptum Tridentini ante Professionem, uccedit ordo quem Professus est, si capax sit bonorum immobilium.

CAPUT XI.

De Professione Regularium.

1. PRofessio Monastica, ut alias indicavi, contractus est quo homo semetipsum DEO offert in aliqua approbata Religione solemni ritu tria vota paupertatis, castitatis, & obedientiæ emittendo coram Prælato consentiente, quique DEI nomine hæc vota acceptat. Duplex est: *Expressa*, quæ verbis fit coram Superiore, & *tacita*, quæ signis & actionibus à jure statutis peragitur; ut si novitius expleto anno sexto decimo & integro anno sui tyrocinii, exerceat actiones Professorum, eorumque habitum deferat, professionem tacitam emittit, si tamen Prælatus consentiat, & ipse Novitius libere, non coactus seu nullo timore extrinsecus graviter incus-

cuſſo adductus id agat, advertatque ejuſmodi actionibus ſe tacitam Profeſſionem incurrere, & habeat animum profitendi verum quamquam tacita hæc profeſſio nuncupetur, reipſa expreſſa ſuo modo eſt.

II. Ut Profeſſio Regularium legitima ſit, requiritur legitima poteſtas, quæ reſidet, vel in Romano Pontifice, vel in Superiore Religionis, juxta Regulas peculiares cujuſcumq; Ordinis. Jn hoc aut illo Ordine non ſufficit ſolus Superior, ſed neceſſarius eſt conſenſus majoris partis Patrum à conſiliis vel Capituli. Si major pars iſtorum Patrum reluctetur, nec Superior illius Conventus, in quo eſt Novitiatus, nec Superiores majores poſſunt admittere Novitium ad profeſſionem reluctante verò Superiore immediato & accedente conſenſu majoris partis Patrum à Conſiliis valent Superiores majores ut Provincialis vel Generalis admittere Novitium ad Profeſſionem. Cæterum quilibet ordo ſuas conſulere leges debet.

III. Plura ſunt impedimenta quæ nul-

nullam reddere professionem queunt. 1. Ætas ante annum decimum sextum completum. 2. Si annus Novitiatus non sit integer, vel ut inter ruptus. 3. Defectus libertatis, ut si servus repugnante domino profiteatur. 4. Matrimonium consummatum altero conjuge repugnante. 5. Episcopatus non accedente Pontificis licentia. 6. Nimia senectus, aut morbus gravis, non curabilis, impediens Regulæ observantiam. 7. diversitas sexus, ut si vir in Monasterio mulierem aut contra profiteatur. 8 Metus gravis injuste incussus. 9. Error circa essentiam status Religiosi. 10. Si desit animus se obligandi vel si ficto animo acceptetur à Superiore nulla est in foro conscientiæ. 11. Tandem si contingat aliquis defectus qui vi Constitutionum talis Ordinis professionem irritet.

IV. Ut professio nulla ex parte utriusq; & Superioris acceptantis & Professi redintegretur, requiritur utriusque partis reciprocus consensus. Si vero nul-

la

la sit ex defectu consensus solius professi, tunc sat est ut ipse solus renovet consensum, ratamque habeat professionem emissam. Aliqua vero professio nulla esse potest ex impedimento quod non admittat remedium, quo sanari possit.

V. 1. Effectus professionis regularis est remissio omnium peccatorum etiam quantum ad pœnam ut 22. *q.* 189. *a.* 3. *ad* 3. *docet.* D. Thomas cui subscribunt cæteri Theologi 2. Est ablatio irregularitatis ex defectu natalium pro sacris Ordinibus suscipiendis, secus pro præfectura exercenda. 3. aufert ingratitudinem filii adversus patrē qui exhæreditare amplius filium nequit. 4. Dirimit matrimonium ratum & non consummatum. 5. Commutat vota in sæculo facta in professione: quæ commutatio per ipsam professionem fit Quare etiamsi Professus frequenter negligeret observantiam jejuniorum, aliarumque austeritatum Ordinis, nihilominus commutatio facta consisteret. 6. Est provisio victus & vestitus quam re-

li-

ligio ministrare tenetur professis tum sanis, tum infirmis, eosq; educare in studiis juxta propriam vocationem astringitur.

VI. Tridentinum *Ses.* 25 *cap.* 19. facultatem Regularibus impertit reclamandi contra Professionem emissam tribus adjectis conditionibus 1. reclamatio & causa rescindendæ professionis ante elapsum à die emissæ professionis quinquennium instituatur: 2. Ne reclamans habitum Religionis deponat pendente causa reclamationis. 3. ut causa rescindendæ professionis instituatur coram proprio Superiore, & ordinario, qui sententiam ferre debet.

VII. Ut quis reclamare licite queat contra propriam professionem fundamenta habere certa debet, & evidentia. Qui enim dubius est, reclamare licite nequit, quia in dubio præsumptio stat pro professione Plura dicenda de hac reclamatione essent. Verum cum hæc omnia ad forum externum pertineant, & fuse tractentur à non paucis Canonistis, idcirco illa prætereo.

VIII.

VIII. Illud dumtaxat hinc colligant velim magiſtri novitiorum, quanta diligentia & vigilantia candidatorum vocationem expendere graviter aſtringantur. Cauſa princeps relaxatæ diſciplinæ regularis eſt defectus vocationis divinæ ad illum ſublimem ſtatum profitendum Siquidem plurimi non DEO vocante ut advertit Cardinalis Bellarminus *lib. 2. de gem. col.* ſed aliis rationibus quas explicare non vacat, adducti huic ſacræ militiæ nomina dant væ novitiorum præfectis, ſi oculos claudunt ſuper hoc graviſſimo negotio, ne propria clauſtra vacua remaneant & non vocatos ad profeſſionem admittunt. Deficiente hoc primo Cœleſtis vocationis fundamento, quid mirum, quin univerſum ædificium corruat. Caſtitas donum ſpeciale Spiritus Sancti eſt ut intaminata ſervetur, gratia, non ab humana infirmitate vires expectans ſed ut à DEO manans, victrix atque triumphans requiritur vocatione divina ſublata deeſt gratia illa ſingulariſſima, & hac gratia deſtituti caſti-

ta-

tatem sacrilege polluunt, deturpant, corrumpunt. En expositam omnium malorum radicem. Cautissimi ergo sint Novitiorum Magistri in expendenda eorundem vocatione.

IX. Non me latet quod opponere isti solent, nempe mundum in maligno positum esse, & Christianorum mores laxatos atque indies corruptiores fieri Ex hac silva transferendas in regularium Viridaria plantas esse, quæ in grandine, antequam olivæ inserantur, percussæ sint, vix fieri potest ut fructus pariant, vita æterna dignos. Verum habet. Quam obrem secernendæ sunt plantæ tunc ab infectis At sane reponis, paucæ sunt & multiplicata claustra impleri debent. Nimis longus essem, si pro dignitate hanc discutere objectionem vellem. Vide *disciplinam Apostolica: Monasticam* P. 2. *dis.* 1. c. 15. ubi fuse hanc difficultatem discussam invenies. Regularium propagatio, & perennis successio non carnalis sed spiritualis est à DEO descendens. Tu solos

vo-

vocatos ad profeſſionem excipe, & curam DEO relinque ut operarios mittat. Si ſecus feceris, & te & alios periculo æterno pereundi expones.

CAPUT XII.

De Litterarum ſtudio, in quod incumbere Regulares aſtringuntur: & quæ Methodus in ſcientiis addiſcendis ſervanda.

I. CHriſtiani omnes plus & minus, prout eorum conditio fert, Scripturis Sanctis dare operam debent. Jn hoc autem ſtudium Regulares, & omnes viri rebus ſacris addicti incumbere graviſſime aſtringuntur Joannes Trithemius incliti Sanctiſſimi Patriarchæ Benedicti Ordinis præclarorum virorum, non modo antiqua, ſed etiam ætate noſtra, DEO auſpice fæcundiſſimi Abbas *homil.* 4. de ſtudio ſacrarum ſcripturarum, hoc pacto Monachos ſuos alloquitur. *Videmus inter vos quoſdam ſcripturarum ignaros inſtabiles mente, diſcolos, & vagos, quibus eo magis imputamus ignorantiam, quo minus inclinantur ad di-*

disciplinam. Turpe quidem est nescire quod scire juberis, turpius non discere, turpissimum verò contemnere. Et sunt inter vos qui scientiam salutarem nesciunt, sunt etiam qui discere negligunt quid si addam esse & ad alios qui scientiam Divinarum scripturarum penitus contemnunt.

Et paulo ante hæc habet. *O stulti & perditissimi Latrones, qui scientiam salutarem contemnitis, & ignorantiam Divinarum scripturarum potius quam intelligentiam amatis? Numquid affectati ignorantia pautioribus vos plagis reddet obnoxios? Aut propterea delinquentes, eritis coram DEO innoxii quia mandatorum DEI voluntarie estis ignari? Duplici pœna cruciandi eritis: altera, quod scire viam mandatorum DEI contemnitis; altera quod sermones DEI non custodistis - - - De vobis etiam, o stultissimi tenebriores, illud intelligitur S Hieronymi, quoniam ibi non est ignorantia jam excusabilis, ubi scitur quid sit illud quod ignoratur magis autem cavendum vobis ne cum illis tandem computemini qui di-*

dixerunt DEO: Recede à nobis viam sci-entiarum tuarum nolumus.

II. Neque illi solummodo culpan[di] sunt qui crassa, & supina ignorantia e[o]rum quæ proprium statum spectant, inf[e]liciter laborant qui in sapore quodam f[u]nestissimo quam libentissime obdormiun[t] qui nec brachium, nec pedem move[re] volunt ut necessariam consequantur sc[i]entiam; verum illi insuper qui tempus t[e]runt in addiscendis artibus, scientiis disc[i]plinis, quæ à scientia Sanctorum abd[u]cunt, quam potissimum comparare de[be]bent Claustrales Rescribere placet verb[a] Ludovici Granatensis *par. 2. de voto c. 4* „ § 7. Quam multi hodie, studiosi sun[t] „ in mundo. & inter hos quam pauci q[ui] „ discipuli sint IESU Christi. Et quo[d] „ acerbissimum est illi ipsi qui, recente[r] „ mundo relicto, amplectuntur Religio[-] „ nem vel eo tempore quo debent expo[-] „ liare veterem hominem, & huic se d[i-] „ sciplinæ impendere, cum vix DEU[M]

gu-

„ gustare cæperunt, atque ad eum cogno-
„ scendum ægre aperuêre oculos collo-
„ cantur, inter gentiles Philosophos, &
„ in scientiis mundanis exercentur, ubi in
„ longum tempus nec verbum de IESU
„ Christo auditur. Quod studium etsi pro-
„ pter mutationem temporum & hæreti-
„ corum perversitatem aliquo modo ne-
„ cessarium sit tamen tamquam magnam
„ plagam sæculi nostri & vitæ debemus
„ accipere utpote quod nobis tantum
„ temporis eripiat, & separet, atque exu-
„ les faciat tot annos, à salvatoris nostri
„ consortio. Præsertim si attendamus
„ quod dicit Gregorius Nazianzenus, o-
„ mnes illas Gentilium scientias & disci-
„ plinas tamquam plagas Ægypti ob pec-
„ cata nostra in Ecclesiam intrasse: Sed
„ cum misera temporum conditio nos ad
„ hanc necessitatem adegerit, congruum
„ illi tempus dandum, & assignandum fo-
„ ret, atque ita providendum ut ædifici-
„ um & fundamentum virtutis sic consti-

„ tutum esset, in animis eorum qui inci-
„ piunt, ut sustinendo isti oneri suffice-
„ rent. Sed quamdiu opus tenerum est &
„ infans Christianus adhuc gustat lac IE-
„ SU Christi, stultitia est ipsum illum ab-
„ luctare, & gustum illi dare librorum
„ gentilium *ubi non videt nisi argumenta,*
„ *subtilia, & plena fallaciis sophismata.*
„ Quid verò si bene expendamus, hoc est
„ aliud quam imitari crudelitatem Phara-
„ onis ruinam populi DEI Machinantis,
„ cum imperaret, ut quam primum Hæ-
„ bræus masculus nasceretur, suffocaretur
„ flumine & aquis Ægypti? *omnia* (inquit
„ sapiens) *tempus habent - - - tempus am-*
„ *plexandi & tempus longe fieri ab amplexi-*
„ *bus.* Tempus illud amplexando DEO
„ debebatur, comparandoque amori tam
„ forti, ut nullis aquis mundi suffocari
„ posset, & extingvi: quo facto paulu-
„ lum licebit ab ipsius amplexibus rece-
„ dere ut necessitatibus proximi intenda-
„ tur. Quid alias volebat DEUS noster in
le-

„lege, cum prohiberet ne sponsi, coge-
„rentur arma sumere & ad bellum pro-
„cedere? Quid significabat, cum vetaret
„operari in primogenito bovis, & non
„tondere primogenita ovium, nisi genus
„istud primo genitorum, de quo hic lo-
„quimur liberum esse à vinculis & one-
„ribus istis, ut totum se sibi & profectui
„suo impendat. Contra has leges omnes
„faciunt qui tempus istud suffurantur,
„studio veræ sapientiæ, & veræ scientiæ,
„ut totos se humanis scientiis addicant,
„si Hactenus sapientissimus Ludovicus
Granatensis, cui nihil præter antiquita-
tem deest, unde Pater Ecclesiæ nomine-
tur.

III. Si temporum ratio coegit majo-
res nostros quando Arabum Philosophia
vigebat, doctrinæ Aristotelicæ operam da-
re, ut ethnicos & supèrstitiosos viros
propriis illorum armis confoderent, op-
posita temporum vicissitudo urgere nos
debet ut in ea incumbamus studia quæ

revincendis convertendisque hæreticis & malis Catholicis opportuna sunt Nullum in præsens apud sive ethnicos, sive Turcas, qui nos circumstant Philosophiæ studium: supina illi laborant ignorantia, parvoquæ opus est quo illa revincantur. Hæretici nunc sunt qui dogmata Catholica oppugnant, & Catholici non nulli scriptores, qui evangelicæ moralis regulas pia intentione & fabro opinandi modo præventi, vel nolentes humanis appetitionibus nimis accomodant. Jn illud ergo ut majores nostros imitemur, studium incumbendum, quod convellendis istorum erroribus opportunum est Credendis, & agendis constat, Theologia Christiana, & hæc duo consistere separata diu nequeunt.

IV. Methodus itaque, quam novitiis expleto Tyrocinii anno tenendam suggero (abiit enim ut tribunal erigere velim, illam ut Censor proponendo) hæc est. Paucis mensibus justi ratiocinij, regu-

gulas addiscant ex Dialectica decerptas, missis tricis & cavillationibus Sophisticis quæ mentem corrumpunt, aut saltem pessimè disponunt. Regulæ istæ viam doceant inquirendæ veritatis, cum sola & unica veritas sit via, quæ ad Cœlum ducit. Elapsis quatuor aut quinque mensibus, in hoc studio triennium illud quod insumere in Philosophiæ studio solent, impendant in lectione Scripturæ Sanctæ, & historiæ Ecclesiasticæ. Optandum summopere esset, ut aliquis cursum historiæ Ecclesiasticæ scholæ usui accommodatum, & in oportunos tractatus vel dissertationes digestum ederet. Præmittenda esset brevis Synopsis historiæ veteris testamenti, paucis sed oportunis disputationibus illustrata, Post perstringendum esse specimen historiæ Christianæ, ut scirent juvenes, qui fuerint heroes nostri, quæ illorum acta & gesta. Aliquæ dissertationes brevissimæ, in quodlibet sæculum adjici possent; Opus istud simile esse deberet cur-

ſui Philoſophico, cui ſubſtituendum in-
nuo, & triennio ſicut ille, explendum.
His præſidijs inſtructi juvenes, ad ſacram
Chriſtianam Theologiam credendis & a-
gendis conſtantem addiſcendam accedant.
Tum veri Theologi è Scholis diſcede-
rent, hæc in tranſcurſu judicavi ſapien-
tum judicio ſubjiciens.

V. Plurima alia de ſtatu Religioſo dicenda forent; ſed compendij confinia tranſilirem, ſi ultra pergerem. Hæc itaq; dicta ſufficiant, & in majorem DEI gloriam cedant, Lectorumq; profectum.

AMEN.

Finis.

Biblioteka Jagiellońska
stdr0026455